

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Možnosti evidence individuálního podnikatele a jejich vliv na základ
daně**

Lenka Pešková

**Bakalářská práce
2016**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka Pešková**
Osobní číslo: **E13356**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Možnosti evidence individuálního podnikatele a jejich vliv na základ daně**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude komparace evidencí podnikatelské činnosti individuálního podnikatele a posouzení jejich vlivu na výši daně z příjmů fyzických osob.

Osnova:

- Evidence individuálního podnikatele - daňová evidence, účetnictví, výdajový paušál.
- Stanovení základu daně a výpočet daňové povinnosti podnikatele.
- Praktická aplikace a komparace daňové povinnosti vyplývající z jednotlivých evidencí.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DUŠEK, J.; SEDLÁČEK, J. Daňová evidence podnikatelů 2015. Praha: Grada Publishing, 2015. 136 s. ISBN 978-80-247-5436-9.
CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J.; PROCHÁZKOVÁ, D.; SEDLÁK, R.; SKÁLOVÁ, J.; VLACH, P. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2015. Olomouc: ANAG, 2015. 416 s. ISBN 978-80-7263-933-5.
PILÁTOVÁ, J.; ČERVINKA, T.; JANOUŠEK, K.; KLESTIL, J.; RUSMANOVÁ, J.; ŽENÍŠKOVÁ, M. Daňová evidence 2014 komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ. Olomouc: ANAG, 2014. 344 s. ISBN 978-80-7263-863-5.
SKÁLOVÁ, J. a kolektiv. Podvojně účetnictví 2015. Praha: Grada Publishing, 2015. 192 s. ISBN 978-80-247-5418-5.
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Vedoucí bakalářské práce:

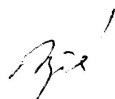
Ing. František Sejkora, Ph.D.
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce:

29. září 2015

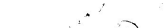
Termín odevzdání bakalářské práce:

29. dubna 2016

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 29. 4. 2016

Lenka Pešková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Františku Sejkorovi za jeho vstřícný přístup, odborné vedení a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zaměřuje na porovnání jednotlivých evidencí podnikatelské činnosti individuálního podnikatele a posouzení jejich vlivu na výši daně z příjmů fyzických osob. Teoretická část práce je věnována vysvětlení základních zásad a postupů při využití výdajového paušálu, daňové evidence a účetnictví a také poukázání na hlavní odlišnosti těchto způsobů evidence. Dále je vysvětlen postup zjišťování daňového základu a daňové povinnosti podnikatele. V praktické části jsou tyto teoretické předpoklady aplikovány na praktický příklad fiktivní podnikatelky.

KLÍČOVÁ SLOVA

Výdajový paušál, daňová evidence, účetnictví, základ daně, daň, podnikatel

TITLE

Possibilities of registration of an individual entrepreneur and their impact on the tax base

ANNOTATION

This thesis focuses on the comparison of the available distinct registration options of an individual entrepreneur and assessing their impact on the amount of the individual's income tax. The theoretical part explains the basic principles and procedures for the use of expense allowance, tax records and accounting and it points out the main differences between these means of registration. Furthermore, it explains how to determine tax base and tax obligation. In the practical part, these theoretical assumptions are applied in a practical example of a fictional entrepreneur.

KEYWORDS

Expense allowance, tax records, accounting, tax base, tax, entrepreneur

OBSAH

ÚVOD	10
1 MOŽNOSTI EVIDENCE INDIVIDUÁLNÍHO PODNIKATELE	11
1.1 VÝDAJOVÝ PAUŠÁL	12
1.2 DAŇOVÁ EVIDENCE	14
1.2.1 Právní úprava a definice	14
1.2.2 Forma daňové evidence.....	15
1.2.3 Evidence příjmů a výdajů	16
1.2.4 Evidence pohledávek	17
1.2.5 Evidence dluhů	18
1.2.6 Evidence zásob	18
1.2.7 Evidence hmotného, nehmotného a finančního majetku.....	19
1.2.8 Uzavření daňové evidence	23
1.3 ÚČETNICTVÍ.....	23
1.3.1 Definice, funkce a právní úprava.....	23
1.3.2 Obecné zásady pro vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky	24
1.3.3 Rozvaha	24
1.3.4 Účty a účtový rozvrh.....	25
1.3.5 Účetní knihy.....	27
1.3.6 Vybrané aktivní a pasivní položky	28
1.3.7 Náklady a výnosy.....	30
1.3.8 Konec účetního období.....	30
1.4 HLAVNÍ ROZDÍLY MEZI JEDNOTLIVÝMI TYPY EVIDENCE	31
2 STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ A DAŇOVÉ POVINNOSTI	33
2.1 ZÁKLAD DANĚ	33
2.2 ZJIŠŤOVÁNÍ DAŇOVÉHO ZÁKLADU V ZÁVISLOSTI NA TYPY EVIDENCE	33
2.3 POSTUP ZJIŠŤOVÁNÍ ZÁKLADU DANĚ A VÝPOČTU DAŇOVÉ POVINNOSTI	34
2.4 ÚPRAVY DAŇOVÉHO ZÁKLADU	35
2.4.1 Položky zvyšující základ daně.....	35
2.4.2 Položky snižující základ daně.....	35
2.4.3 Položky odčitatelné od základu daně.....	36
2.4.4 Nezdanitelné části základu daně.....	36
2.5 SAZBA DANĚ	37
2.6 SLEVY NA DANI.....	38
3 PRAKTICKÁ APLIKACE	39
3.1 PRAKTICKÝ PŘÍKLAD	39
3.2 VARIANTA 1 – VÝDAJOVÝ PAUŠÁL	42
3.3 VARIANTA 2 – DAŇOVÁ EVIDENCE	44
3.4 VARIANTA 3 – ÚČETNICTVÍ	49
4 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	54
4.1 POROVNÁNÍ DAŇOVÉHO ZÁKLADU A DAŇOVÉ POVINNOSTI	54
4.2 DOPORUČENÍ	56
4.3 HLAVNÍ ROZDÍLY MEZI JEDNOTLIVÝMI TYPY EVIDENCE	57
4.4 VÝHODY A NEVÝHODY JEDNOTLIVÝCH EVIDENCÍ.....	59
ZÁVĚR.....	61
POUŽITÁ LITERATURA	63
SEZNAM PŘÍLOH	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Výše paušálních výdajů.....	13
Tabulka 2: Deník příjmů a výdajů.....	16
Tabulka 3: Kniha pohledávek z obchodního styku	17
Tabulka 4: Kniha závazků z obchodního styku.....	18
Tabulka 5: Karta zásob.....	19
Tabulka 6: Minimální doba odpisování.....	21
Tabulka 7: Karta hmotného majetku	22
Tabulka 8: Struktura rozvahy	25
Tabulka 9: Deník	27
Tabulka 10: Hlavní kniha	28
Tabulka 11: Hlavní rozdíly mezi jednotlivými typy evidence	32
Tabulka 12: Zjištění daňového základu a daňové povinnosti podnikatele.....	34
Tabulka 13: Výše slev na dani.....	38
Tabulka 14: Hospodářské transakce	40
Tabulka 15: Kniha pohledávek paní Rity	41
Tabulka 16: Kniha závazků paní Rity	41
Tabulka 17: Evidence příjmů	42
Tabulka 18: Evidence pohledávek.....	42
Tabulka 19: Výpočet základu daně a daňové povinnosti	43
Tabulka 20: Deník příjmů a výdajů paní Rity	44
Tabulka 21: Karta zřizovacích výdajů.....	46
Tabulka 22: Karta zásob pro zboží A.....	46
Tabulka 23: Karta zásob pro zboží B	47
Tabulka 24: Karta hmotného majetku paní Rity	47
Tabulka 25: Karta drobného majetku	48
Tabulka 26: Výpočet základu daně a daňové povinnosti	48
Tabulka 27: Zahajovací rozvaha.....	49
Tabulka 28: Účetní deník	50
Tabulka 29: Karta software	52
Tabulka 30: Přehled nákladů a výnosů.....	52
Tabulka 31: Zjištění daňového základu a daňové povinnosti.....	53
Tabulka 32: Porovnání výše daňového základu a daňové povinnosti v závislosti na typu evidence.....	54
Tabulka 33: Ceník za vedení evidence u firmy Profitas.cz	58

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Možnosti evidence podnikatele.....	12
Obrázek 2: Struktura daňové evidence podnikatele	15
Obrázek 3: Porovnání výše základu daně u jednotlivých typů evidence	55
Obrázek 4: Porovnání výše daňové povinnosti v závislosti na typu evidence	56

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

Apod.	A podobně
Č.	Číslo
D	Strana Dal
DPH	Daň z přidané hodnoty
Dodavat.	Dodavatelská
FAP	Faktura přijatá
FAV	Faktura vydaná
FO	Fyzická osoba
HV	Hospodářský výsledek
ID	Interní doklad
Kč	Korun českých
KZV	Karta zřizovacích výdajů
MD	Strana Má dáti
MJ	Měrná jednotka
Např.	Například
Odst.	Odstavec
P	Příjemka
Písm.	Písmeno
Poč.	Počítačové
Pozn.	Poznámka
PPD	Příjmový pokladní doklad
Sb.	Sbírka zákonů
S. r. o.	Společnost s ručením omezeným
Tj.	To je
Tzn.	To znamená
V	Výdejka
VBU	Výpis z bankovního účtu
VPD	Výdajový pokladní doklad
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem
ZVL	Zúčtovací a výplatní listina

ÚVOD

Každá podnikající fyzická osoba má ze zákona povinnost evidovat svou podnikatelskou činnost. Cílem této evidence je vytvoření podkladů pro zjištění daňového základu a následný výpočet daňové povinnosti podnikatele. Možností, pomocí kterých může podnikatel svou hospodářskou činnost evidovat, je několik. Konkrétně se jedná o výdajový paušál, daňovou evidenci a účetnictví. Legislativa České republiky umožňuje ještě jednu variantu, jak stanovit daňovou povinnost, a to na základě paušální částky. Každá z těchto možností má své výhody i nevýhody. Jednotlivé varianty se od sebe liší zejména administrativní náročností při zaznamenávání jednotlivých hospodářských činností.

Účetnictví vedou podnikající fyzické osoby buď na základě dobrovolného rozhodnutí, nebo při splnění zákonných povinností dané zákonem o účetnictví. V ostatních případech mohou fyzické osoby vést daňovou evidenci či uplatňovat výdajový paušál.

Cílem této bakalářské práce je komparace evidencí podnikatelské činnosti individuálního podnikatele a posouzení jejich vlivu na výši daně z příjmů fyzických osob.

První dvě kapitoly této práce jsou teoretické a kapitoly třetí a čtvrtá jsou praktickou aplikací, která navazuje na teoretické kapitoly. V první kapitole jsou popsány tři možnosti evidence individuálního podnikatele, a to výdajový paušál, daňová evidence a účetnictví. Závěr první kapitoly je věnován hlavním rozdílům mezi jednotlivými typy evidence, zejména rozdílům mezi daňovou evidencí a účetnictvím.

Druhá kapitola je věnována postupu při zjišťování základu daně v závislosti na typu evidence podnikatelské činnosti, úpravám rozdílu mezi příjmy a výdaji (výnosy a náklady) podle § 5 a 23 ZDP, dále úpravám daňového základu o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně. Na to navazuje zjišťování daňové povinnosti a možnosti legálního snížení daňové povinnosti o daňové slevy.

Třetí kapitola je zaměřena prakticky. V této kapitole je praktický příklad fiktivní podnikatelky paní Rity Úspěšné, která podniká jako poradkyně v oblasti zdravého životního stylu. Její hospodářské operace jsou evidovány prostřednictvím výdajového paušálu, daňové evidence a účetnictví. Následně je zjištěn daňový základ a daňová povinnost.

V poslední kapitole jsou porovnány daňové základy a daňová povinnost u jednotlivých typů evidence a jsou zde uvedeny doporučení pro podnikatelku z praktického příkladu. Dále jsou v této kapitole shrnuty nejdůležitější rozdíly a vyjmenovány některé výhody a nevýhody jednotlivých typů evidence.

1 MOŽNOSTI EVIDENCE INDIVIDUÁLNÍHO PODNIKATELE

V České republice existují celkem čtyři možnosti, kterými může individuální podnikatel evidovat svou podnikatelskou činnost. První tři způsoby jsou v praxi běžně využívány. Čtvrtý způsob již o hodně méně. Možnosti evidence individuálního podnikatele jsou následující:

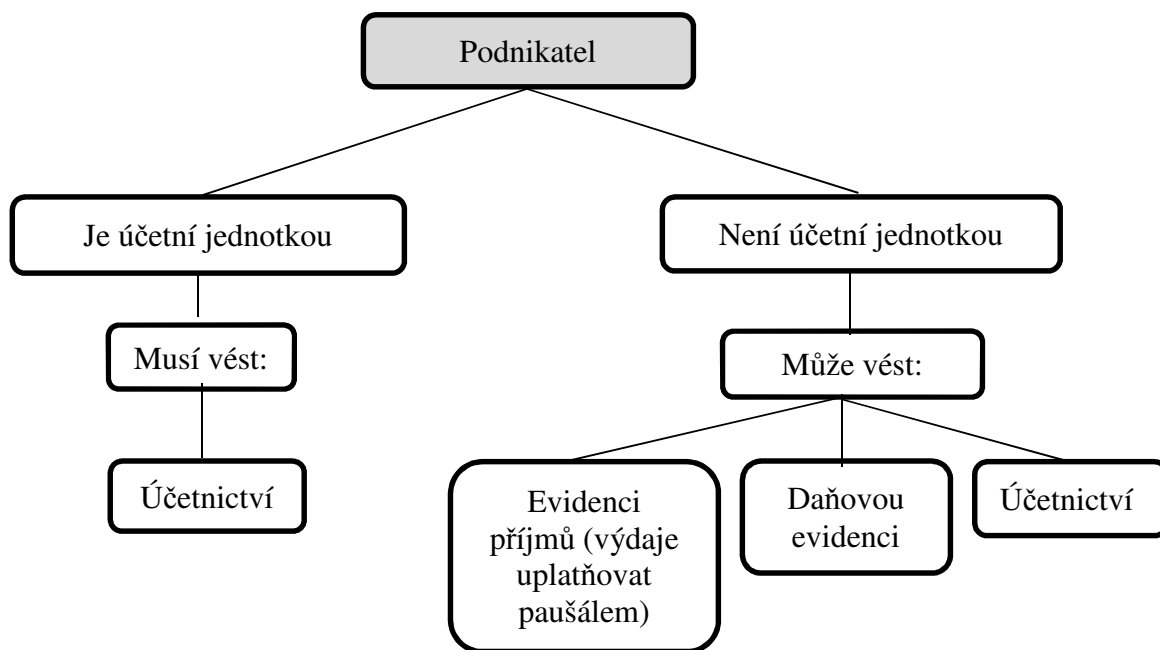
1. **Výdajový paušál**
2. **Daňová evidence**
3. **Účetnictví**
4. **Daň stanovená paušální částkou**

Podnikatelé si v některých případech mohou vybrat libovolnou možnost evidence dle svého uvážení, ale za určitých okolností mají povinnost vést účetnictví. Tuto povinnost ukládá zákon číslo 563/1991 Sb., o účetnictví v § 1 odst. 2. Povinnost vést účetnictví má podnikatel (fyzická osoba), který se stal účetní jednotkou.

Podnikatel (fyzická osoba) se stane účetní jednotkou, pokud:

- je zapsán v obchodním rejstříku,
- jeho obrat, podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- vede účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- je podnikatelem a účastníkem sdružení bez právní subjektivity,
- mu povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis. [12]

Pro lepší představu je výše zmíněné znázorněno graficky na obrázku 1.

Obrázek 1: Možnosti evidence podnikatele

Zdroj: Vlastní zpracování

Hlavním cílem všech možností evidence hospodářské činnosti podnikatele je získání podkladů pro správné stanovení základu daně a následný výpočet daňové povinnosti podnikatele.

1.1 Výdajový paušál

Výdajový paušál je první možností, kterou může podnikatel využít k evidenci své hospodářské činnosti. Výdajový paušál může využít podnikatel, který se nestal účetní jednotkou a neuplatňuje skutečně vynaložené výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmu a nechce dobrovolně vést účetnictví.

Tento způsob evidence je založen na tom, že podnikatel zaznamenává pouze své skutečné příjmy a výdaje vypočítává procentem z těchto příjmů. Procentuální výše u jednotlivých typů podnikatelské činnosti je uvedena v § 7 odst. 7 písm. a), b), c) a d) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDP“. Procentuální výše paušálních výdajů u jednotlivých typů podnikatelské činnosti je uvedena níže v tabulce 1.

Od 1. ledna 2015 jsou u všech typů podnikatelské činnosti stanoveny maximální limity výdajů, které může podnikatel uplatnit. Do roku 2014 ZDP nestanovoval maximální limity u příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského

podnikání řemeslného (§ 7 odst. 7 písm. a) ZDP), ani u příjmů z ostatního živnostenského podnikání (§ 7 odst. 7 písm. b) ZDP). Maximální limity u všech typů podnikatelské činnosti odpovídají hranici příjmů 2 000 000 Kč. To ale neznamená, že podnikatel, který dosáhne vyšších příjmů, nemůže uplatňovat paušální výdaje. Může, ale pouze do výše maximálního limitu.

Příklad:

Podnikatel provozující obchodní činnost dosáhl v roce 2015 příjmů ve výši 3 000 000 Kč. Rozhodl se uplatnit výdaje procentem z příjmů. Obchodní činnost patří mezi ostatní živnostenské podnikání, u kterého je výše paušálních výdajů stanovena na 60 % a maximální limit výdajů 1 200 000 Kč. Od roku 2015 může podnikatel uplatnit pouze výdaje ve výši maximálního limitu 1 200 000 Kč. Jeho základ daně tedy bude činit 1 800 000 Kč (3 000 000 Kč – 1 200 000 Kč). Do roku 2014 mohl podnikatel uplatnit částku 1 800 000 Kč (3 000 000 Kč * 0,6) a jeho základ daně by činil 1 200 000 Kč (3 000 000 Kč – 1 800 000 Kč).

Tabulka 1: Výše paušálních výdajů

Typ podnikatelské činnosti	Výše paušálních výdajů	Maximální limit		§ v ZDP
		Rok 2014	Rok 2015	
Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství	80 %	-	1 600 000 Kč	§ 7 odst. 7 písm. a)
Živnostenské podnikání řemeslné	80 %	-	1 600 000 Kč	§ 7 odst. 7 písm. a)
Ostatní živnostenské podnikání	60 %	-	1 200 000 Kč	§ 7 odst. 7 písm. b)
Nájem majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000 Kč	600 000 Kč	§ 7 odst. 7 písm. c)
Jiná samostatná činnost	40 %	800 000 Kč	800 000 Kč	§ 7 odst. 7 písm. d)

Zdroj: Upraveno podle [13]

Příklad:

Pan Novák pracuje jako zedník a za zdaňovací období dosáhl příjmů ve výši 600 000 Kč. Zednické práce patří mezi řemeslné živnosti, u kterých je možné uplatnit paušální výdaje ve výši 80 %. Pokud se tedy pan Novák rozhodne využít možnost uplatnit výdaje paušálem, tak výše jeho výdajů bude činit 480 000 Kč (600 000 Kč * 0,8).

Pokud se podnikatel rozhodne vypočítat výdaje procentem z příjmů, tak nemusí vést evidenci skutečných výdajů. Zákon o dani z příjmů v § 7 odst. 8 ukládá podnikateli pouze povinnost vést:

- záznamy o příjmech
- evidenci pohledávek, které vznikly v důsledku činnosti, ze které podnikateli plyne příjem ze samostatné činnosti.

Výdajový paušál je u podnikatelů oblíben a v praxi hojně využíván. Mezi jeho výhody patří jednoduchost a administrativní nenáročnost. Díky tomu si podnikatelé mohou vypočítat výši výdajů a následně i základ daně a daňovou povinnost sami.

Využití možnosti uplatnit paušální výdaje má pro podnikatele z daňového hlediska i své nevýhody, které se týkají uplatnění daňových slev.

ZDP od roku 2013 omezuje uplatnění slevy na manžela/manželku a daňové zvýhodnění na vyživované dítě u fyzických osob. Pokud fyzická osoba uplatní u dílčího základu daně podle § 7 nebo § 9 ZDP paušální výdaje a součet dílčích základů, u kterých byly paušální výdaje uplatněny, je vyšší než 50 % celkového základu daně, tak tato fyzická osoba nemůže uplatnit slevu na manžela/manželku a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. [7, str. 29]

1.2 Daňová evidence

Daňová evidence je druhou možností evidence podnikatelské činnosti. Vedení této evidence je z administrativního hlediska náročnější než využití výdajového paušálu, ale poskytuje podrobnější informace o příjmech, výdajích, majetku a dluzích podnikatele.

1.2.1 Právní úprava a definice

Daňovou evidenci upravuje ZDP v § 7b. § 7b je poměrně stručný a obsahuje pouze pět odstavců.

V prvním odstavci je definice daňové evidence a výčet údajů, které musí obsahovat. Ve druhém odstavci je uvedeno, že se pro obsahové vymezení složek majetku mají použít zvláštní právní předpisy o účetnictví. Třetí odstavec je věnován oceňování majetku a dluhů. Ve čtvrtém odstavci jsou uvedeny informace o zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů, které je nutné provést k poslednímu dni zdaňovacího období, dále o vyhotovení zápisu z tohoto zjištění a o úpravě daňového základu o zjištěné rozdíly. Pátý odstavec upozorňuje na nutnost uschovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, u kterých neuplynula lhůta pro stanovení daně.

Z tohoto vyplývá, že ZDP upravuje pouze obsah daňové evidence, ale nenařizuje podnikateli způsob a formu, jakou má být daňová evidence vedena. Podnikatel má tedy volnost ve výběru formy vedení daňové evidence. Podnikatel se může rozhodnout, zda bude údaje vpisovat ručně do vytištěného formuláře, nebo využije tabulkový editor, např. Excel, nebo nějaký počítačový program.

Definice daňové evidence podle § 7b odst. 1 ZDP vypadá následovně:

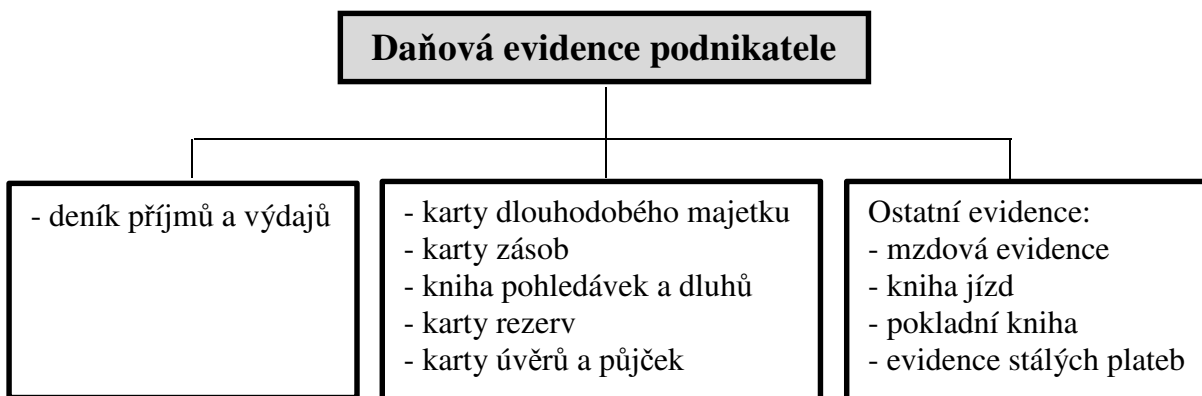
„Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o

- a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,*
- b) majetku a dluhů.“ [13, § 7b]*

1.2.2 Forma daňové evidence

„Forma daňové evidence se bude odvíjet od jednotlivých složek obchodního majetku. Pro peněžní prostředky se přitom jeví jako vhodná evidence v deníku příjmů a výdajů a pro ostatní složky majetku a dluhů pak evidenční karty, nejčastěji v elektronické podobě.“ [3, str. 16]

Struktura daňové evidence je přehledně znázorněná na obrázku 2.

Obrázek 2: Struktura daňové evidence podnikatele

Zdroj: [3, str. 16]

1.2.3 Evidence příjmů a výdajů

Příjmem se rozumí podle § 3 odst. 2 ZDP peněžní příjem, nepeněžní příjem nebo příjem dosažený směnou. [13, § 3]

Stejně tak u výdajů se rozlišují dvě skupiny, a to peněžní a nepeněžní daňové výdaje.

V evidenci se zaznamenávají všechny skutečné odtoky a přítoky peněžních prostředků a také všechny nepeněžní výdaje, které snižují základ daně, např. odpisy dlouhodobého majetku nebo tvorba rezerv. [3, str. 24]

Příjmy a výdaje se evidují v **deníku příjmů a výdajů**. Deník příjmů a výdajů můžeme označit jako nejdůležitější knihu daňové evidence. Do této knihy se zapisují všechny příjmy a výdaje, které souvisejí s hospodářskou činností podnikatele. Zapisují se do něj zejména hospodářské operace, které představují opravdový pohyb peněžních prostředků, ale mohou se zde zapisovat i nepeněžní transakce. Podkladem pro zápis do deníku jsou doklady, zejména příjmový a výdajový pokladní doklad a výpisy z bankovního účtu. Podoba deníku příjmů a výdajů je na uvážení podnikatele. Může obsahovat pouze souhrnné částky příjmů a výdajů, nebo může být podrobnější.

Deník příjmů a výdajů může vypadat jako tabulka 2. V praxi se může využít i podoba deníku, kdy se zvláště evidují příjmy podle § 7 a § 8 a stejně tak výdaje.

Tabulka 2: Deník příjmů a výdajů

DENÍK PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ										
Datum	Doklad	Popis transakce	Peněžní prostředky v pokladně		Peněžní prostředky na bankovních účtech		Příjmy		Výdaje	
			příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	daňové	ne-daňové	daňové	ne-daňové
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Součty								

Zdroj: Vlastní zpracování

1.2.4 Evidence pohledávek

Pohledávky představují obecně v penězích vyjádřené nároky věřitele na úhradu smluvně dohodnutých sum. Pohledávky patří mezi aktiva (jsou majetkem podnikatele). V obchodních vztazích vyrovnávají časový nesoulad mezi okamžikem poskytnutí výkonu dodavatelem a okamžikem úhrady těchto výkonů odběratelem. [3, str. 29]

Pohledávky je možné rozčlenit na několik základních skupin:

- pohledávky z obchodních vztahů,
- pohledávky z poskytnutých záloh,
- pohledávky z poskytnutých půjček,
- pohledávky, které vyplývají z plnění povinností podnikatele podle zvláštních právních předpisů (např. evidence DPH),
- ostatní pohledávky, které nejsou obsahem ostatní evidence (např. leasingové splátky),
- šeky vystavené podnikatelem. [3, str. 29-30]

U fyzických osob je hodnotou pohledávky jmenovitá hodnota nebo u pohledávky nabyté podstoupením pořizovací cena a u pohledávky nabyté bezúplatně cena určená ke dni jejího nabytí podle zákona o oceňování. [7, str. 41]

Pohledávky se evidují na kartách pohledávek nebo v knihách pohledávek. Tabulka 3 ukazuje, jak může vypadat evidence pohledávek za odběrateli.

Tabulka 3: Kniha pohledávek z obchodního styku

KNIHA POHLEDÁVEK							
Datum	Číslo faktury	Odběratel	Částka	Datum splatnosti	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.

Zdroj: upraveno podle [10, str. 34]

1.2.5 Evidence dluhů

Dluhy (závazky) představují v penězích vyjádřené povinnosti dlužníka uhradit smluvně dohodnuté sumy. Tyto závazky patří mezi pasiva podnikatele. [3, str. 32]

Dluhy se oceňují jmenovitou hodnotou při jejich vzniku a pořizovací cenou při jejich převzetí. [7, str. 42]

Existují různé druhy závazků, např. závazky vůči dodavatelům, vůči zaměstnancům (nevyplacené mzdy) nebo vůči finančnímu úřadu (neodvedená daň). Ukázkou evidence závazků z obchodního styku je tabulka 4.

Tabulka 4: Kniha závazků z obchodního styku

KNIHA ZÁVAZKŮ								
Datum	Číslo faktury		Dodavatel	Částka	Datum splatnosti	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.
	interní	dodavat.						

Zdroj: Upraveno podle [10, str. 37]

1.2.6 Evidence zásob

Zásoby nejsou v ZDP definovány, a proto se vychází z účetních předpisů. Zásobami jsou:

- **materiál**, který zahrnuje základní materiál, pomocné látky, provozovací látky, náhradní díly, obaly a obalové materiály, další movité věci, které mají dobu použitelnosti do jednoho roku bez ohledu na výši ocenění, samostatné movité věci nebo soubory movitých věcí, s dobou použitelnosti delší než jeden rok v ocenění do 40 000 Kč (drobný hmotný majetek),
- **zboží**,
- **nedokončená výroba**,
- **výrobky**,
- **zvířata**. [10, str. 32]

Zásoby se oceňují podle způsobu, jakým byly pořízeny. Při úplatném nabytí se zásoby ocení pořizovací cenou. V případě pořízení ve vlastní režii se oceňují vlastními náklady. U bezúplatného nabytí se určí cena podle oceňovací vyhlášky a v případě vkladu do majetku se využije pořizovací cena nebo reprodukční pořizovací cena [3, str. 62-63]

ZDP podnikateli neukládá povinnost vést evidenci zásob, ale uvádí, že podnikatel musí k poslednímu dni zdaňovacího období zjistit skutečný stav zásob a o případné rozdíly upravit základ daně. Z toho vyplývá, že aby byl podnikatel tohoto schopen, tak musí vést evidenci zásob alespoň v nějaké jednoduché podobě, např. na kartě zásob nebo v knize zásob.

Karta zásob může vypadat například jako tabulka 5, ve které jsou uvedeny základní informace o dané zásobě a všechny příjmy, výdeje a stav zásoby, a to v jednotkách měrných i peněžních.

Tabulka 5: Karta zásob

KARTA ZÁSOB							
Číslo karty:							
Druh zásoby:				Kód zásoby:			
Měrná jednotka (MJ):				Cena za MJ:			
Datum	Označení dokladu	V měrných jednotkách			V korunách		
		příjem	výdej	stav	příjem	výdej	stav

Zdroj: Vlastní zpracování

1.2.7 Evidence hmotného, nehmotného a finančního majetku

Majetek, který se používá po dobu delší než jeden rok a který je možné označit jako dlouhodobý majetek, se člení na tři skupiny. Tento majetek se nespotřebovává najednou, ale postupně se opotřebovává, přičemž míra opotřebení se vyjadřuje prostřednictvím odpisů. Tři skupiny majetku a jejich obsahové vymezení je následující:

1) hmotný majetek:

- pozemky, stavby včetně budov, byty a nebytové prostory vymezené zvláštním právním předpisem, kulturní památky, umělecká díla a další, bez ohledu na jejich pořizovací cenu,
- samostatné movité věci, případně soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, s dobou použitelnosti delší než 1 rok a ocenění u jedné položky je vyšší než 40 000 Kč,
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky,

- dospělá zvířata a jejich skupiny se vstupní cenou vyšší než 40 000 Kč,
- otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technická rekultivace a technické zhodnocení, které se nezahrnuje do ocenění dlouhodobého hmotného majetku.

2) nehmotný majetek (zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva)

3) finanční majetek (majetkové účasti a ostatní majetkové i úvěrové CP držené dobu delší než 1 rok). [3, str. 40-41]

Oceňování hmotného a nehmotného majetku je odlišné podle způsobu jeho pořízení. **Pořizovací cenou** se oceňuje nakoupený majetek, majetek získaný vlastní činností se oceňuje **vlastními náklady** a v ostatních případech se oceňuje **reprodukční pořizovací cenou**. [2, str. 36]

Výdaje uplatněné v souvislosti se zahájením činnosti podnikatele jsou daňově uznatelné, a to v roce zahájení činnosti nebo v roce předcházejícím zahájení činnosti. [10, str. 31]

Výdaje na pořízení nehmotného majetku u podnikajících fyzických osob, které vedou daňovou evidenci, jsou při zaplacení v plné výši daňově uznatelným výdajem (obdobně to platí také u technického zhodnocení nehmotného majetku). [10, str. 31]

V případě vedení daňové evidence tedy dochází k odpisování pouze u majetku hmotného (s výjimkou uvedenou v § 27 ZDP). Nehmotný a finanční majetek se neodpisuje.

Odpisování hmotného majetku

Pravidla pro odpisování hmotného majetku jsou uvedena v § 26-33 ZDP. Podnikatel musí provádět výpočet odpisů v souladu s těmito pravidly.

Podnikatel má možnost odpisy uplatnit, nikoliv povinnost. Odpisování je možné i přerušit, ale při dalším odpisování je nutné pokračovat stejným způsobem. Pokud poplatník v době přerušení uplatní výdaje paušální částkou, tak již nelze za toto období uplatnit odpisy v prokázané výši, ani není možné odpisování prodloužit. [13, § 26]

Odpisování je možné zahájit po uvedení hmotného majetku do stavu způsobilého obvyklému užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností, které jsou stanoveny zvláštními právními předpisy pro užívání. [13, § 26]

ZDP stanovuje 6 odpisových skupin s různou minimální dobou odpisování. Podnikatel v prvním roce odpisování zatřídí hmotný majetek do příslušné odpisové skupiny. Výčet

majetku, který se řadí do jednotlivých odpisových skupin, je uveden v příloze č. 1 ZDP. Minimální doba odpisování u jednotlivých odpisových skupin je uvedena v tabulce 6.

Tabulka 6: Minimální doba odpisování

DOBA ODPISOVÁNÍ	
Odpisová skupina	Minimální doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: upraveno podle [13, § 30]

ZDP umožňuje dva způsoby odpisování. Poplatník může provádět rovnoměrné odpisování (upraveno v § 31) nebo zrychlené odpisování (upraveno v § 32). Způsob odpisování stanovuje poplatník a tento způsob musí zůstat stejný po celou dobu odpisování.

Způsoby odpisování:

1. Rovnoměrné odpisování

Při **rovnoměrném odpisování** jsou odpisovým skupinám přiřazeny maximální odpisové sazby. Tyto sazby jsou uvedeny v § 31 ZDP a jsou stanoveny zvlášť pro každou odpisovou skupinu. Každá odpisová skupina má stanoveny tři sazby, a to sazbu v prvním roce odpisování, sazbu v dalších letech odpisování a sazbu pro zvýšenou vstupní cenu.

Odpisy hmotného majetku se za dané zdaňovací období stanoví ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. [13, § 31]

Vzorec pro výpočet rovnoměrného odpisu je možné zapsat takto:

$$\text{Roční odpis} = \text{Vstupní cena} * \frac{\text{Roční odpisová sazba}}{100} \quad (1)$$

2. Zrychlené odpisování

Při **zrychleném odpisování** jsou odpisovým skupinám přiřazeny koeficienty, které jsou také uvedeny v § 31 ZDP. Každá odpisová skupina má koeficient v prvním roce odpisování, koeficient v dalších letech odpisování a koeficient pro zvýšenou vstupní cenu. Odpisy hmotného majetku se při zrychleném způsobu odpisování stanoví rozdílně pro první rok a další roky odpisování.

V prvním roce se daňový odpis vypočítá jako podíl vstupní ceny a koeficientu pro zrychlené odpisování, který je platný pro první rok odpisování. [13, § 31]

Vzorec pro výpočet odpisu v prvním roce odpisování vypadá následovně:

$$\text{Výše odpisu v prvním roce odpisování} = \frac{\text{Vstupní cena}}{\text{Koeficient v prvním roce odpisování}} \quad (2)$$

V dalších letech se daňový odpis vypočítá jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem pro zrychlené odpisování a počtem let, po který byl již odpisován. [13, § 31]

Pro lepší představu je opět uveden vzorec pro výpočet výše odpisu v dalších letech odpisování:

$$\text{Výše odpisu} = \frac{2 \cdot \text{zůstatková cena}}{\text{Koeficient v dalších letech odpisování} - \text{počet let odpisování}} \quad (3)$$

Majetek je možné evidovat na kartách majetku. Tabulka 7 ukazuje, jak může vypadat karta hmotného majetku. Karta hmotného majetku obsahuje údaje o pořízení majetku a vstupní ceně. Dále údaje o odpisování majetku (odpisovou skupinu, způsob odpisování, roční odpisovou sazbu, výši daňového odpisu, výši oprávek a zůstatkové ceny).

Tabulka 7: Karta hmotného majetku

KARTA HMOTNÉHO MAJETKU							
Číslo karty:							
Název majetku:				Inventární číslo majetku:			
Datum: a) pořízení: b) uvedení do používání:				Datum a způsob vyřazení:			
Vstupní cena:							
Odpisová skupina:				Způsob odpisování:			
Datum	Text	Označení dokladu	Roční odpisová sazba	Výše daňového odpisu	Oprávký	Výše zůstatkové ceny	Poznámka

Zdroj: Vlastní zpracování

1.2.8 Uzavření daňové evidence

Podnikatel musí daňovou evidenci na konci zdaňovacího období uzavřít. K poslednímu dni zdaňovacího období je podle § 7b odst. 4 ZDP nutné provést:

- 1) zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů,
- 2) zápis o zjištění skutečných stavů,
- 3) úpravu základu daně podle § 24 a 25 o případné rozdíly. [13, § 7b]

Před uzavřením daňové evidence je nutné provést určité úpravy a uzavřít jednotlivé složky daňové evidence.

„Uzavíráním složek daňové evidence se zjišťují:

- *souhrnné částky zdanitelných příjmů a daňových výdajů sledovaných v deníku příjmů a výdajů, v členění potřebném pro zjištění základu daně z příjmů,*
- *stavy nevyrovnaných (neuhrazených) pohledávek a dluhů,*
- *stavy peněžních prostředků na účtech v bankách a v pokladnách,*
- *stavy majetku a dluhů podnikatele (firmy) v ostatních složkách daňové evidence,*
- *kurzové rozdíly u bankovních účtů vedených v cizích měnách a u valutových pokladen.“ [3, str. 92]*

1.3 Účetnictví

Účetnictví je třetí možností, pomocí které podnikatel může a v některých případech musí evidovat svou podnikatelskou činnost. Vedení účetnictví je z administrativního hlediska o hodně náročnější než ostatní způsoby evidence. Výhodou účetnictví je, že podnikateli, případně externím uživatelům, poskytuje komplexnější pohled na podnikání.

1.3.1 Definice, funkce a právní úprava

„Účetnictví je písemné zaznamenávání informací o hospodářských jevech podniku, a to v peněžních jednotkách.

Účetnictví musí poskytovat informace:

- a) *o stavu a pohybu majetku a závazků,*
- b) *o nákladech, výnosech a s tím souvisejícím zjištění hospodářského výsledku.“*

[11, str. 5]

Účetnictví nemá jen informační funkci, ale má i další významné funkce:

- vedením soustavných zápisů o podnikových jevech plní funkci registrační,
- je důkazním prostředkem při vedení sporů,
- slouží jako podklad pro stanovení daňové povinnosti,
- je prostředkem, jímž manažeři ukazují vlastníkům podniku úspěšnost podnikání,
- poskytuje informace pro rozhodovací procesy. [5, str. 2-3]

Vedení účetnictví je upraveno těmito právními předpisy:

1. **Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví**
2. **Vyhláška č. 500/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona číslo 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
3. **České účetní standardy**

1.3.2 Obecné zásady pro vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky

- Zásada věcné a časové souvislosti.
- Zásada stálosti metod uplatněných při vedení účetnictví.
- Zásada opatrnosti, která souvisí s oceňováním majetku a závazků a vykazováním hospodářského výsledku.
- Zákaz kompenzace.
- Zásada věrného a poctivého zobrazení předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. [4, str. 28]

1.3.3 Rozvaha

Rozvaha poskytuje přehled o stavu aktiv a pasiv vždy k určitému datu. [8, str. 20]

Pro účetnictví je charakteristické, že se na majetek dívá ze dvou hledisek:

- z hlediska konkrétní formy majetku (aktiva),
- z hlediska zdrojů, ze kterých byl majetek financován (pasiva). [5, str. 5]

Je to tedy dvojitý pohled na stejnou věc, a to na majetek. Z tohoto vyplývá, že se aktiva musejí rovnat pasivům.

Tento poznatek je označován jako bilanční princip a je základem podvojného účetnictví a nejdůležitějšího účetního výkazu, který se nazývá rozvaha. [8, str. 20]

Zjednodušeně řečeno je rozvaha taková tabulka, která na jedné straně obsahuje aktiva a na druhé straně pasiva v určitém členění, které je uvedeno ve vyhlášce číslo 500/2002 Sb.

Velkými písmeny abecedy jsou označeny základní kategorie aktiv a pasiv. Římskými číslicemi jsou označeny podkategorie a arabskými číslicemi jednotlivé položky aktiv a pasiv podniku.

Rozvaha by měla obsahovat datum, ke kterému se sestavuje.

Tabulka 8 obsahuje zjednodušenou strukturu rozvahy, která obsahuje pouze základní kategorie označené velkými písmeny a podkategorie označené římskými číslicemi. Poslední řádek tabulky zdůrazňuje nutnost, aby se aktiva rovnala pasivům a byl tak dodržen bilanční princip.

Tabulka 8: Struktura rozvahy

ROZVAHA K	
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	A. Vlastní kapitál
B. Dlouhodobý majetek	A. I. Základní kapitál
B. I. Dlouhodobý nehmotný majetek	A. II. Kapitálové fondy
B. II. Dlouhodobý hmotný majetek	A. III. Fondy ze zisku
B. III. Dlouhodobý finanční majetek	A. IV. Výsledek hospodaření min. let
C. Oběžná aktiva	B. Cizí zdroje
C. I. Zásoby	B. I. Rezervy
C. II. Dlouhodobé pohledávky	B. II. Dlouhodobé závazky
C. III. Krátkodobé pohledávky	B. III. Krátkodobé závazky
C. IV. Krátkodobý finanční majetek	B. IV. Bankovní úvěr a výpomoci
D. I. Časové rozlišení	C. I. Časové rozlišení
Aktiva celkem = pasiva celkem	

Zdroj: Vlastní zpracování

1.3.4 Účty a účtový rozvrh

Účet

Účet neboli konto je základním třídícím znakem účetnictví. Umožňuje rozklad rozvahy do soustavy tabulek (účtů). Na každém z těchto účtů je možné odděleně evidovat hospodářské operace, které se týkají právě jedné položky aktiv nebo pasiv. [5, str. 23]

Účty mohou mít různou podobu. Nejnázornější a nejjednodušší je T-forma. Účet je znázorněn v podobě písmene T, u kterého je uprostřed název účtu, levá strana je označována jako strana Má dáti (MD) a pravá strana jako strana Dal (D). Na jedné straně se zaznamenávají přírůstky a na druhé straně úbytky v závislosti na typu účtu.

Existují různé druhy účtů, mezi které patří například:

Aktivní účty, na kterých se zachycují jednotlivá aktiva (majetek). Tyto účty navazují na rozvahu svými počátečními zůstatky, které mají na straně MD. Přírůstky se účtují také na straně MD a úbytky na straně D. Konečný zůstatek se vypočítává odečtením obratu strany D od součtu počátečního zůstatku a obratu strany MD. Takto vypočítané konečné zůstatky se zahrnují na konci účetního období do rozvahy. [8, str. 25]

Pasivní účty slouží k evidování jednotlivých pasiv (kapitálu, závazků, fondů). Počáteční zůstatky vždy vycházejí ze zahajovací rozvahy a jsou na straně D. Přírůstky se účtují na straně D a úbytky na straně MD. Konečný zůstatek se vypočítává odečtením obratu strany MD od součtu počátečního zůstatku a obratu strany D. Takto vypočítané konečné zůstatky se zahrnují na konci účetního období do rozvahy. [8, str. 25]

Opravné účty jsou vázány k hlavním účtům. Jejich úkolem je oprava zaúčtovaných částek na hlavních účtech, aby bylo dosaženo větší vypovídací schopnosti. [8, str. 26]

Nákladové účty

Nákladové účty slouží k evidenci nákladů během účetního období. Tyto účty nemají počáteční zůstatky, přírůstky nákladů se účtují na stranu MD a položky snižující náklady na stranu D. [8, str. 26]

Výnosové účty slouží k evidenci výnosů. Přírůstky výnosů se účtují na stranu D a položky snižující výnosy na stranu MD. [8, str. 26]

Podrozvahové účty evidují hospodářské prostředky, které nejsou majetkem podniku. Na těchto účtech se neúčtuje podvojně a nezahrnují se do rozvahy. [8, str. 26]

Účtový rozvrh

Každá účetní jednotka je povinna sestavit účtový rozvrh, a to na základě směrné účtové osnovy, která je stanovena vyhláškou. V účtovém rozvrhu účetní jednotka uvede všechny syntetické a analytické účty, které potřebuje k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky. [4, str. 38]

Vzorový účtový rozvrh je v příloze 1 této bakalářské práce.

1.3.5 Účetní knihy

Účetní záznamy se evidují v účetních knihách. Všechny účetní případy v účetních knihách musí být podloženy účetními doklady. Účetní případy se zapisují v časovém sledu do deníku, podle věcného hlediska do hlavní knihy a do knih analytických účtů. [4, str. 28]

Účetní jednotky, které nevedou zjednodušené účetnictví, vedou tyto účetní knihy:

1) Deník

V deníku jsou účetní zápisy zaznamenány chronologicky podle data (z časového hlediska). Účetní jednotka může vést více deníků podle druhů účetních případů (např. deník přijatých/vydaných faktur, deník pokladních dokladů apod.).

Deník by měl obsahovat minimálně tyto údaje:

- číslo účetního dokladu,
- datum vystavení účetního dokladu,
- popis účetního případu,
- účtovací předpis (MÁ DÁTI, DAL),
- částku. [4, str. 35]

Tabulka 9 znázorňuje deník, ve kterém se zaznamenávají účetní případy postupně podle data.

Tabulka 9: Deník

DENÍK						
Číslo řádku	Číslo účetního dokladu	Datum	Popis účetního případu	Částka	Účtovací předpis	
					MD	D

Zdroj: Vlastní zpracování

2) Hlavní kniha

V hlavní knize se účetní zápisy zaznamenávají z věcného hlediska (systematicky). Hlavní kniha představuje soubor všech syntetických účtů, které účetní jednotka v daném účetním období používá. Účetní zápisy se zachycují podvojně a souvztažně. [4, str. 35]

„Syntetické účty, které jsou otevřeny v hlavní knize, musí odpovídat účtovému rozvrhu a musí obsahovat minimálně tyto údaje:

- zůstatky ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
- souhrnné obraty strany Má Dáti a Dal nejvýše za kalendářní měsíc,
- zůstatky k okamžiku, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.“ [8, str. 29]

Tabulka 10 představuje ukázkou hlavní knihy, která eviduje účetní zápisy z věcného hlediska.

Tabulka 10: Hlavní kniha

HLAVNÍ KNIHA						
Číslo účtu	Název účtu	Období	Počáteční stav	Obrat MD	Obrat D	Konečný stav

Zdroj: Vlastní zpracování

3) Knihy analytických účtů

V knihách analytických účtů jsou podrobně rozvedeny účetní zápisy hlavní knihy. Analytický účet se vždy vztahuje k syntetickému účtu. Peněžní částky na analytických účtech se musí shodovat se souhrnnými částkami na syntetickém účtu. [4, str. 35]

4) Knihy podrozvahových účtů

Knihy podrozvahových účtů obsahují účetní zápisy, které se neuvádějí v hlavní knize nebo knize analytické evidence. [4, str. 35]

1.3.6 Vybrané aktivní a pasivní položky

Dlouhodobý majetek

Obsahové vymezení a oceňování dlouhodobého majetku je stejné jako v případě daňové evidence v kapitole 1.2.7, a proto už zde nebude znovu uvedeno. Tato podkapitola se zaměřuje pouze na nejdůležitější rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí v oblasti dlouhodobého majetku.

Daňové odpisování dlouhodobého hmotného majetku je shodné při vedení daňové evidence i účetnictví. Jeden z rozdílů se týká dlouhodobého nehmotného majetku. Při vedení daňové evidence se výdaje na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku uplatňují jako daňově

účinné výdaje již při pořízení. V případě vedení účetnictví se hodnota dlouhodobého nehmotného majetku postupně promítá do nákladů prostřednictvím odpisů.

Dalším rozdílem je, že v účetnictví se kromě daňových odpisů využívají i odpisy účetní. Pomocí účetních odpisů se nepřímo vyjadřuje trvalé snížení hodnoty dlouhodobého majetku. Účetní jednotka si může zvolit formy a techniky odpisování. [4, str. 73]

Na konci zdaňovacího období při zjišťování základu daně je nutné porovnat účetní a daňové odpisy a o jejich rozdíl upravit základ daně.

Evidence hmotného majetku vypadá obdobně u daňové evidence, ale je vhodné na kartu majetku doplnit údaj o účetních odpisech.

Zásoby

Obsahové vymezení zásob je taktéž shodné s daňovou evidencí v kapitole 1.2.6., a proto zde budou opět uvedeny jen nejdůležitější odlišnosti.

Základní odlišností je, že při vedení účetnictví má podnikatel možnost vybrat si ze dvou způsobů evidence zásob.

První způsob je označován jako způsob „A“, při kterém se průběžně účtuje o pořízení a úbytku zásob, tzn., že údaje o zásobách jsou stále aktuální. Při tomto způsobu evidence je možné zjistit stav zásob a jejich hodnotu v korunách kdykoliv v průběhu účetního období. Skutečný stav zásob se porovnává se stavem účetním povinně pouze při sestavování účetní závěrky. [4, str. 140]

Druhou možností je způsob „B“ (periodický způsob). Tento způsob evidence nezajišťuje průběžné záznamy o pohybu zásob. Stav zásob a náklady, které jsou spojené s prodejem zásob, se promítnou do účetnictví až po provedení fyzické inventury a jejím porovnání se skladovou evidencí na konci účetního období. [4, str. 140]

Účet 491 – Účet individuálního podnikatele

Na účtu individuálního podnikatele se zachycují všechny osobní vklady do firmy a výběry pro osobní spotřebu individuálního podnikatele. Na tento účet se převádí zisk nebo ztráta za předcházející účetní období z účtu 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. Účet individuálního podnikatele tedy může mít aktivní i pasivní zůstatek. [8, str. 123]

1.3.7 Náklady a výnosy

Náklady jsou v peněžní formě vyjádřené jako účelové vynaložení hospodářských prostředků a práce. Náklady vznikají jako důsledek provádění jednotlivých operací v podnikatelské činnosti. [8, str. 21]

Náklady se účtují na účty v 5. účtové třídě.

„Výnosy jsou peněžním ekvivalentem prodaných výkonů obchodního závodu (výrobků, zboží, služeb). Představují pro obchodní závod:

- vyjádření úspěšnosti na trhu,
- úhradu vynaložených nákladů a zisk,
- *dovršení podnikatelské aktivity.*“ [8, str. 22]

Výnosy se účtují na účty v 6. účtové třídě.

1.3.8 Konec účetního období

Na konci účetního období je nutné provést určité úpravy, aby účetnictví podávalo poctivý a věrný obraz. Mezi úkony, které je nutné provést na konci účetního období, patří:

1. Inventarizace majetku a závazků

Inventarizaci provádějí účetní jednotky v okamžiku sestavení účetní závěrky. [12, § 18]

Pomocí inventarizace se:

- a) zjišťuje skutečný stav majetku a závazků,
- b) ověřuje, zda skutečný stav majetku a závazků odpovídá účetnímu stavu,
- c) ověřuje, zda nejsou dány důvody pro účtování o opravných položkách, rezervách nebo oprávkách. [4, str. 312]

2. Účetní uzávěrka

Účetní uzávěrka je proces, při kterém se na konci účetního období uzavírají účty a účetní knihy.

Uzavírání účetních knih je činnost, při které se:

- a) zjišťují obraty stran MD a D jednotlivých syntetických účtů,
- b) zjišťují konečné zůstatky aktivních a pasivních účtů a konečné stavy nákladových a výnosových účtů,

- c) zjistí se základ daně z příjmů a daňová povinnost,
- d) převedou se nákladové a výnosové účty na účet 710 – Účet zisků a ztrát a zjistí se účetní výsledek hospodaření,
- e) uzavře se účetnictví převodem zůstatků rozvahových účtů a zůstatků účtu 710 - Účet zisků a ztrát na účet 702 – Konečný účet rozvažný. [4, str. 324]

3. Účetní závěrka

Při sestavování účetní závěrky se vychází z údajů na účtu 702 – Konečný účet rozvažný a účtu 710 – Účet zisků a ztrát. [4, str. 325]

Účetní závěrka tvoří nedílný celek a je tvořena:

- rozvahou,
- výkazem zisku a ztráty,
- přílohou, která vysvětluje a doplňuje informace uvedené v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty. [12, § 18]

Účetní závěrka může zahrnovat:

- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu. [12, § 18]

1.4 Hlavní rozdíly mezi jednotlivými typy evidence

Rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím

Účetnictví se odlišuje od daňové evidence vyšší náročností, hloubkou a širší vykazovaných údajů a také daňovými dopady. Hlavní rozdíly spočívají v těchto šesti okruzích:

- **Zásoby** – v daňové evidenci jsou výdajem hned při pořízení, v účetnictví se účtují jako daňově účinné náklady až v okamžiku spotřeby,
- **Závazkové vztahy** – v daňové evidenci pohledávky a závazky ovlivňují daňový základ až při úhradě (inkasu), naproti tomu v účetnictví se promítne již vznik závazkového vztahu,
- **Zálohy** – pro daňovou evidenci jde vesměs o daňově relevantní položky ovlivňující základ daně, účetně jde o zúčtovací vztah, který se promítne do účetního výsledku a daňového základu až při vzniku závazkového vztahu,

- **Časové rozlišení** – daňová evidence má pouze jediný případ časového rozlišení, a to finanční leasing, v účetnictví je význam časového rozlišení o mnoho vyšší (do nákladů/výnosů účetního období patří jen to, co s ním časově a věcně souvisí),
- **Princip opatrnosti** – v daňové evidenci se na případná rizika a ztráty až na jednu výjimku (tvorba rezerv na budoucí opravy) nehledí, v účetnictví princip opatrnosti zahrnuje tvorbu rezerv, opravných položek, vyjádření „reálné“ hodnoty majetku a závazků,
- **Účetní doklady** – daňová evidence nemá stanoveny formální náležitosti dokladů, důležitá je pouze průkaznost, pro účetnictví předpisy stanovují i formální náležitosti dokladů. [14]

Rozdíly mezi výdajovým paušálem, daňovou evidencí a účetnictvím

Mezi jednotlivými možnostmi evidence podnikatelské činnosti je poměrně velké množství rozdílů. Nejvýraznější rozdíly jsou shrnuty v tabulce 11.

Tabulka 11: Hlavní rozdíly mezi jednotlivými typy evidence

ROZDÍLY MEZI EVIDENCEMI			
Hledisko	Typ evidence		
	výdajový paušál	daňová evidence	účetnictví
Sledované veličiny	příjmy a výdaje	příjmy a výdaje	výnosy a náklady
Zjištění základu daně	rozdíl skutečných příjmů a výdajů zjištěných procentem z příjmů	rozdíl skutečných příjmů a skutečných výdajů	rozdíl výnosů a nákladů
Legislativa	- ZDP	- ZDP - zvláštní právní předpisy o účetnictví	- Zákon o účetnictví, - Vyhláška č. 500/2002 Sb. - České účetní standardy
Subjekty	Pouze FO, která není účetní jednotkou	Pouze FO, která není účetní jednotkou	FO, které se staly účetní jednotkou, anebo vedou účetnictví dobrovolně
Hlavní poskytované údaje	- o příjmech, - o pohledávkách	- o příjmech a výdajích, - o majetku a dlužích	- o stavu a pohybu majetku a závazků, - o výnosech, nákladech a HV
Náročnost	velmi nízká náročnost na podnikatele z hlediska potřebných informací, času i financí	nízká náročnost na podnikatele z hlediska potřebných informací, času i financí	vysoká náročnost na podnikatele z hlediska potřebných informací, času i financí

Zdroj: Vlastní zpracování

2 STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ A DAŇOVÉ POVINNOSTI

Základ daně se stanovuje rozdílně v závislosti na typu evidence. Zjištěný základ daně je možné upravit o položky zvyšující nebo snižující základ daně a také o odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně. Takto upravený základ daně se zaokrouhlí na celé stokoruny dolů a vypočítá se z něj daň ve výši 15 %, kterou je možné snížit o daňové slevy.

2.1 Základ daně

Definice základu daně z příjmů je v § 23 odst. 1 ZDP. Základem daně je rozdíl mezi příjmy (s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů od daně osvobozených) a výdaji (náklady) nebo rozdíl mezi výnosy a náklady u poplatníka, který je účetní jednotkou. Při zjišťování základu daně musí být respektována věcná a časová souvislost v daném zdaňovacím období. [13, § 23]

2.2 Zjišťování daňového základu v závislosti na typu evidence

Při zjišťování základu daně se vychází:

- z výsledku hospodaření (zisk, ztráta) u poplatníků, kteří vedou účetnictví,
- z rozdílu mezi příjmy a výdaji u poplatníků, kteří nevedou účetnictví. [13, § 23]

Způsob zjištění základu daně je rozdílný podle typu evidence, pomocí které podnikatel zaznamenává svou podnikatelskou činnost. V případě, že podnikatel vede účetnictví, tak se základ daně zjišťuje jako rozdíl mezi výnosy a náklady. V případě daňové evidence a výdajového paušálu je základem daně rozdíl příjmů a výdajů.

Pokud výdaje přesáhnou příjmy ze samostatné činnosti, je rozdíl **ztrátou**. Daňovou ztrátu je možné odečíst od daňového základu nejdéle v pěti zdaňovacích obdobích, které následují bezprostředně po zdaňovacím období, za které se daňová ztráta vyměřuje. [9, str. 25]

Výši daňového základu není možné zjistit z účetních údajů přímo, protože daňový zisk (ztráta) není totožný se ziskem (ztrátou) účetním. Tato odlišnost je způsobena tím, že ZDP neuznává všechny zaúčtované účetní náklady jako náklady daňové. K odlišnosti může docházet i mezi účetními a daňovými výnosy. [5, str. 349]

V případě vedení účetnictví se při stanovení základu daně vychází z účetního výsledku hospodaření před zdaněním. Účetní výsledek hospodaření před zdaněním se zjišťuje rozdílem mezi výnosy (účty 6. účtové třídy) a náklady (účty účtových skupin 50-58). [6, str. 94]

Postup výpočtu základu daně u jednotlivých typů evidence je shrnut níže v tabulce 12.

2.3 Postup zjišťování základu daně a výpočtu daňové povinnosti

Při úpravách daňového základu a při výpočtu daňové povinnosti podnikatele je nutné vycházet z ustanovení ZDP, zejména z § 5 a 23. Zjednodušený postup při zjišťování základu daně a výpočtu daně je znázorněn v tabulce 12.

Tabulka 12: Zjištění daňového základu a daňové povinnosti podnikatele

VÝDAJOVÝ PAUŠÁL
Skutečné příjmy - výdaje zjištěné procentem z příjmů
<i>nebo</i>
DAŇOVÁ EVIDENCE
Skutečné příjmy - skutečné výdaje
<i>nebo</i>
ÚČETNICTVÍ
Výnosy – náklady
= ZÁKLAD DANĚ PŘED ÚPRAVAMI
+ položky zvyšující základ daně (<i>úpravy podle ZDP</i>)
- položky snižující základ daně (<i>úpravy podle ZDP</i>)
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
- odčitatelné položky (<i>§ 34 ZDP</i>)
- nezdanitelné části základu daně (<i>§ 15 ZDP</i>)
= ZÁKLAD DANĚ UPRAVENÝ O ODČITATELNÉ POLOŽKY A NEZDANITELNÉ ČÁSTI
Zaokrouhlení základu daně na celé stokoruny dolů (<i>§ 16 ZDP</i>)
= ZAOKROUHLENÝ ZÁKLAD DANĚ
* sazba daně 15 % (<i>§ 16 ZDP</i>)
= DAŇ PŘED SLEVAMI
Solidární zvýšení daně o 7 % při splnění podmínek v § 16a ZDP
= DAŇ NAVÝŠENÁ O SOLIDÁRNÍ ZVÝŠENÍ DANĚ
- slevy na dani (<i>§ 35 ZDP</i>)
= DAŇ PO SLEVÁCH

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4 Úpravy daňového základu

Zjištěný základ daně se upravuje zejména o položky, které základ daně zvyšují nebo snižují, případně o položky, o které lze základ daně snížit. Dále o odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně.

2.4.1 Položky zvyšující základ daně

Položky, o které se zvyšuje základ daně, jsou uvedeny v § 23 odst. 3 písm. a) ZDP. Mezi tyto položky patří například částky neoprávněně zkracující příjmy; částky, které nelze podle tohoto zákona zahrnout do výdajů (nákladů); částku zrušené rezervy, jejíž způsob tvorby a výši pro daňové účely stanoví zvláštní právní předpis u poplatníka, který nevede účetnictví; výši neuhrazeného dluhu zachyceného v účetnictví dlužníka odpovídajícího pohledávce, od jejíž splatnosti uplynulo 30 měsíců nebo se promlčela. [13, § 23]

2.4.2 Položky snižující základ daně

ZDP rozlišuje položky, o které se základ daně snižuje (poplatník daně je povinen základ daně snížit) a položky, o které základ daně lze snížit (poplatník daně může o tyto položky základ daně snížit, pokud chce, ale nemusí).

Seznam položek, o které se základ daně musí snížit, je uveden v § 23 odst. 3 písm. b) ZDP. Mezi tyto položky patří například rozdíl, o který smluvní pokuty a úroky z prodlení, poplatky z prodlení, penále a jiné sankce ze závazkových vztahů zúčtované ve prospěch výnosů u poplatníka, který vede účetnictví, převyšují přijaté částky v tomto zdaňovacím období; částky pojistného na důchodové spoření, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, o které byl zvýšen výsledek hospodaření u poplatníka, který vede účetnictví, dojde-li k jejich odvedení; částku vzniklou v důsledku změny účetní metody, která ovlivňuje výsledek hospodaření a která snížila vlastní kapitál, a to v tom zdaňovacím období, ve kterém bylo o změně účetní metody účtováno. [13, § 23]

Seznam položek, o které lze základ daně snížit, je uveden v § 23 odst. 3 písm. c) ZDP.

2.4.3 Položky odčitatelné od základu daně

„Princip odčitatelných položek spočívá v tom, že má poplatník při splnění zákonných podmínek v určitých případech mimo „běžného“ výdaje (nákladu) možnost si ještě o část stejného výdaje (nákladu) snížit základ daně.“ [1, str. 278]

Výčet odčitatelných položek a podmínky jejich odpočtu jsou uvedeny v § 34 ZDP.

V roce 2015 je možné od základu daně odečíst daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje. Dále je možné odečíst odpočet na podporu výzkumu a vývoje a odpočet na podporu odborného vzdělávání, který činí součet odpočtu na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání a odpočtu na podporu výdajů vynaložených na žáka nebo studenta v rámci odborného vzdělávání. [13, § 34]

2.4.4 Nezdánitelné části základu daně

Poplatník si může od základu daně odečíst položky, které se označují jako nezdanitelné části základu daně. Výčet těchto položek a podmínky pro jejich odčítání jsou uvedeny v § 15 ZDP. Nezdánitelné části základu daně jsou následující:

Bezúplatné plnění - § 15 odst. 1 ZDP

Mezi základní podmínky pro odpočet hodnoty bezúplatného plnění, které musí být splněny, patří příjemce plnění (např. obce, kraje, právnické osoby na území České republiky), účel plnění (např. na vědu a vzdělání, kulturu, školství), minimální hodnota poskytnutého plnění – úhrnná hodnota bezúplatných plnění za zdaňovací období musí činit minimálně 1 000 Kč, anebo musí přesáhnout 2 % základu daně a maximální hodnota bezúplatného plnění, kterou lze od daňového základu odečíst, činí 15 %.

Úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru - § 15 odst. 3 a 4 ZDP

Jedná se o úvěry poskytnuté bankou za účelem financování bytových potřeb. Úhrnná částka úroků všech poplatníků v jedné domácnosti, o které se snižuje základ daně, nesmí překročit 300 000 Kč.

Příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření § 15 odst. 5 ZDP

Celková výše příspěvku zaplacená poplatníkem, kterou lze ve zdaňovacím období odečíst, je ve výši 12 000 Kč. V případě penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření lze odečíst úhrn příspěvků zaplacených poplatníkem snížený o 12 000 Kč. V případě penzijního pojištění lze odečíst úhrn příspěvků zaplacených poplatníkem.

Pojistné na soukromé životní pojištění - § 15 odst. 6 ZDP

Maximální částka, kterou lze odečíst za zdaňovací období, činí v úhrnu 12 000 Kč, a to i v případě, že poplatník má uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

Zaplacené členské příspěvky odborové organizaci - § 15 odst. 7 ZDP

Maximálně je možné odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6, s výjimkou příjmů podle § 6 zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně. Maximální výše odpočtu za zdaňovací období činí 3 000 Kč.

Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání - § 15 odst. 8 ZDP

Nejvýše lze odečíst 10 000 Kč. U poplatníka se zdravotním postižením, lze za zdaňovací období odečíst až 13 000 Kč, a u poplatníka s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč.
[13, § 15]

2.5 Sazba daně

Výše sazby daně je stanovena v § 16 ZDP a činí 15 % ze základu daně, sníženého o nezdánitelnou část základu daně (§ 15) a o položky odčitatelné od základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů. [13, § 16]

Za určitých podmínek se daň při výpočtu zvyšuje o solidární zvýšení daně, které činí 7 %. Toto zvýšení se vypočítává z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a 7 a 48násobkem průměrné mzdy. [13, § 16a]

2.6 Slevy na dani

Poplatník daně si může legálně snížit vypočítanou daň, a to prostřednictvím slev na dani. Existují různé typy slev na dani, které jsou upraveny v § 35 ZDP. Výše jednotlivých slev na dani pro rok 2015 je uvedena v tabulce 13.

Tabulka 13: Výše slev na dani

DAŇOVÉ SLEVY	
Název slevy	Výše slevy
Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením	18 000 Kč u mírnějšího zdravotního postižení
	60 000 Kč u těžšího zdravotního postižení
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Sleva na manžela/manželku	24 840 Kč, pokud manžel/manželka nedosahuje příjmů vyšších než 68 000 Kč
	49 680 Kč, pokud je manžel/manželka držitelem/držitelkou průkazu ZTP/P
Sleva na invaliditu poplatníka	2 520 Kč u invalidity prvního nebo druhého stupně
	5 040 Kč u invalidity třetího stupně
	16 140 Kč pro držitele průkazu ZTP/P
Sleva na studenta	4 020 Kč
Zvýhodnění na vyživované dítě	13 404 Kč na jedno dítě
	15 804 Kč na druhé dítě
	17 004 Kč na třetí a každé další dítě

Zdroj: Upraveno podle [13]

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě/děti, pokud s ním žije/žijí ve společně hospodařící domácnosti. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. [13, § 34]

3 PRAKTICKÁ APLIKACE

Předchozí kapitoly byly věnovány teoretickému vysvětlení jednotlivých způsobů evidence podnikatelské činnosti. V této kapitole bude názorně předvedeno zpracování hospodářských transakcí u fiktivního individuálního podnikatele prostřednictvím tří způsobů evidence podnikatelské činnosti, a to výdajového paušálu, daňové evidence a účetnictví. Cílem této části práce je ukázat rozdíly ve způsobu evidence a porovnat výši daňového základu a daňové povinnosti v závislosti na typu evidence podnikatelské činnosti.

3.1 Praktický příklad

Fiktivním podnikatelem tohoto praktického příkladu je podnikatelka paní Rita Úspěšná, která má poradnu v oblasti výživy a zdravého životního stylu. Kromě této hlavní činnosti provozuje paní Rita i obchodní činnost a prodává zboží související s oblastí zdravého životního stylu. Tyto podnikatelské činnosti se řadí mezi ohlašovací volné živnosti.

Paní Rita zahájila svou podnikatelskou činnost dne 1. listopadu 2015. Kromě této podnikatelské činnosti nemá žádné jiné příjmy. Není plátcem DPH.

Pro zařazování dlouhodobého hmotného majetku je určena hranice 40 000 Kč (majetek nedosahující této hranice je považován za drobný hmotný majetek, který se účtuje přímo do nákladů) a u dlouhodobého nehmotného majetku je hranice 60 000 Kč. V odpisovém plánu je stanoveno, že se účetní odpisy počítají rovnoměrně podle časového hlediska. U hmotného majetku jsou účetní odpisy vypočítány s přesností na 1 rok a u nehmotného majetku s přesností na měsíce. Doba použitelnosti hmotného majetku (přístroj pro měření tělesných parametrů) je 5 let. Jeho roční účetní odpis se zjistí jako podíl vstupní ceny a doby použitelnosti ($44\,250 \text{ Kč} / 5 \text{ let} = 8\,850 \text{ Kč}$). U nehmotného majetku je doba použitelnosti stanovena na 36 měsíců, tedy stejně jako v ZDP. Měsíční účetní odpis se vypočítá taktéž jako podíl vstupní ceny a doby použitelnosti ($61\,500 \text{ Kč} / 36 \text{ měsíců} = 1\,709 \text{ Kč}$). Daňové odpisy u hmotného i nehmotného majetku se vypočítávají rovnoměrně.

Paní Úspěšná provozuje svou podnikatelskou činnost v pronajaté kanceláři. Nájemné se platí čtvrtletně v celkové částce 30 000 Kč (tj. 10 000 Kč za měsíc).

Paní Rita zaměstnává jednoho zaměstnance na výpomoc v rozsahu 20 hodin týdně na zkrácený pracovní úvazek, za což mu náleží hrubá mzda 11 000 Kč měsíčně. Povinné pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance činí 3 740 Kč. Záloha na daň je po uplatnění slevy na poplatníka 150 Kč. Zdravotní a sociální pojištění placené zaměstnancem je 1 210 Kč. Mzda k výplatě činí 9 640 Kč a je splatná vždy k 15. dni v měsíci.

Paní Úspěšná si v roce 2015 zaplatila 10 000 Kč na životním pojištění a poskytla dar výzkumnému ústavu v hodnotě 2 500 Kč.

Tržby za služby a prodané zboží jsou pro zjednodušení a větší přehlednost uváděny v součtu za dva týdny (14 dní).

V tabulce 14 jsou uvedeny všechny hospodářské transakce, které se uskutečnily před zahájením podnikání a v průběhu podnikání.

Tabulka 14: Hospodářské transakce

Číslo transakce	Datum	Popis hospodářské transakce	Částka v Kč
1	25. 10. 2015	Úhrada poplatku právníkovi za právní rady	10 000
2	30. 10. 2015	Úhrada správního poplatku za vydání živnostenského listu	1 000
3	30. 10. 2015	Osobní vklad do pokladny	30 000
4	30. 10. 2015	Nákup zboží A v hotovosti (20 kusů) – 2 500 Kč/kus	50 000
5	30. 10. 2015	Osobní vklad na bankovní účet	200 000
6	1. 11. 2015	Nákup počítačové sestavy v hotovosti	9 500
7	1. 11. 2015	Přijata faktura za nákup softwaru pro sestavování jídelníčku (FAP01)	61 500
8	2. 11. 2015	Přijata faktura za nákup přístroje pro analýzu tělesných parametrů (FAP02)	44 000
9	2. 11. 2015	Zaplaceno v hotovosti za dopravu přístroje	250
10	2. 11. 2015	Nákup zboží B v hotovosti (15 kusů) – 220 Kč/kus	3 300
11	2. 11. 2015	Doprava zboží B vlastním automobilem	480
12	3. 11. 2015	Dorazila faktura za pronájem (FAP03)	30 000
13	5. 11. 2015	Úhrada FAP01 z bankovního účtu	61 500
14	5. 11. 2015	Úhrada FAP03 z bankovního účtu	30 000
15	11. 11. 2015	Úhrada FAP02 z bankovního účtu	44 000
16	15. 11. 2015	Tržby za poradenské služby v hotovosti	27 000
17	15. 11. 2015	Vystavena faktura za prodej zboží – 4 kusy zboží A za cenu 3 500 Kč/kus + 3 kusy zboží B za cenu 300 Kč/kus	14 900
18	18. 11. 2015	Přijata úhrada FAV01 na účet	14 900
19	25. 11. 2015	Na bankovní účet byl připsán úvěr od banky	50 000
20	29. 11. 2015	Tržby za poradenské služby v hotovosti	29 400
21	29. 11. 2015	Tržby za zboží v hotovosti – 5 kusů zboží A za cenu 3 500 Kč/kus	17 500
22	29. 11. 2015	Paní Úspěšná si vyzvedla peníze z účtu pro osobní potřebu	15 000
23	1. 12. 2015	Nákup zboží A na fakturu (10 kusů) – 2 500 Kč/kus (FAP04)	25 000
24	10. 12. 2015	Dar výzkumnému ústavu (vyplacen z pokladny)	2 500
25	11. 12. 2015	Úhrada FAP04 z bankovního účtu	25 000
26	12. 12. 2015	Předpis hrubé mzdy zaměstnance	11 000

27	12. 12. 2015	Srážka pojistného	1 210
28	12. 12. 2015	Srážka zálohy na daň	150
29	12. 12. 2015	Zákonné pojištění za zaměstnance	3 740
30	13. 12. 2015	Tržby za poradenské služby v hotovosti	34 000
31	13. 12. 2015	Tržby za prodané zboží v hotovosti – 6 kusů zboží A za cenu 3 500 Kč/kus + 4 kusy zboží B za cenu 300 Kč/ kus	22 200
32	15. 12. 2015	Výplata mzdy zaměstnanci za listopad z bankovního účtu	9 640
33	15. 12. 2015	Odvod pojistného zaměstnance	1 210
34	15. 12. 2015	Odvod zálohy na daň	150
35	15. 12. 2015	Odvod zákonného pojistného za zaměstnance	3 740
36	21. 12. 2015	Měsíční splátka úvěru	4 000
37	27. 12. 2015	Tržby za poradenské služby v hotovosti	24 000
38	27. 12. 2015	Tržby za prodané zboží v hotovosti – 3 kusy zboží A za cenu 3 500 Kč/kus + 2 kusy zboží B za cenu 300 Kč/ kus	11 100
39	28. 12. 2015	Převod peněz z pokladny na účet	150 000
40	29. 12. 2015	Přijata záloha od klienta za poradenské služby na leden 2016	5 200
41	31. 12. 2015	Tržby za poradenské služby v hotovosti	21 000
42	31. 12. 2015	Bankovní poplatky za vedení účtu a transakce	420
43	31. 12. 2015	Zúčtování kladných úroků na bankovním účtu	56

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny pohledávky paní Rita evidovala v knize pohledávek (tabulka 15) a všechny závazky jsou evidovány v tabulce 16, což je kniha závazků.

Tabulka 15: Kniha pohledávek paní Rity

KNIHA POHLEDÁVEK							
Datum	Číslo faktury	Odběratel	Částka v Kč	Datum splatnosti	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.
15. 11.	FAV01	Olga Nováková	14 900	29. 11.	18. 11.	VBU01	

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 16: Kniha závazků paní Rity

KNIHA ZÁVAZKŮ								
Datum	Číslo faktury		Dodavatel	Částka v Kč	Datum splatnosti	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.
	interní	dodavat.						
1. 11.	FAP01	1002698	Soft, s. r. o	61 500	14. 11.	5. 11.	VBU01	
2. 11.	FAP02	0203698	M. E., a. s.	44 000	15. 11.	11. 11.	VBU01	
3. 11.	FAP03	01	Luboš Hron	30 000	10. 11.	5. 11.	VBU01	
1. 12.	FAP04	6987356	Energ, a. s.	25 000	14. 12.	11. 12.	VBU02	

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2 Varianta 1 – Výdajový paušál

V případě, že paní Úspěšná využije možnosti výdajového paušálu, tak je její povinností evidovat skutečné příjmy a pohledávky. Evidence příjmů paní Úspěšné je zpracována v tabulce 17 a evidence pohledávek v tabulce 18.

Tabulka 17: Evidence příjmů

EVIDENCE PŘÍJMŮ					
Datum	Doklad	Popis transakce	Příjmy v Kč		
			daňové	nedaňové	§ 8
30. 10.	PPD00	Osobní vklad do pokladny		30 000	
30. 10.	VBU01	Vklad na bankovní účet		200 000	
15. 11.	PPD01	Tržby za služby	27 000		
18. 11.	VBU01	Úhrada FAV01	14 900		
25. 11.	VBU01	Úvěr od banky		50 000	
29. 11.	PPD02	Tržby za služby	29 400		
29. 11.	PPD03	Tržby za zboží	17 500		
13. 12.	PPD04	Tržby za služby	34 000		
13. 12.	PPD05	Tržby za zboží	22 200		
27. 12.	PPD06	Tržby za služby	24 000		
27. 12.	PPD07	Tržby za zboží	11 100		
29. 12.	PPD08	Záloha od klienta	5 200		
31. 12.	PPD09	Tržby za služby	21 000		
31. 12.	VBU02	Kladné úroky			56
		Součty	206 300	280 000	56

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18: Evidence pohledávek

KNIHA POHLEDÁVEK							
Datum	Číslo faktury	Odběratel	Částka v Kč	Datum splatnosti	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.
15. 11.	FAV01	Olga Nováková	14 900	29. 11.	18. 11.	VBU01	

Zdroj: Vlastní zpracování

Paní Rita dosáhla skutečných příjmů ve výši 206 300 Kč. Její podnikatelská činnost se řadí do skupiny ostatního živnostenského podnikání, u kterého je výše paušálních výdajů stanovena na 60 %. Paní Rita tedy může uplatnit výdaje ve výši 123 780 Kč, což je 60 % z 206 300 Kč. Výpočet daňového základu a daňové povinnosti paní Rity je uveden v tabulce 19.

Tabulka 19: Výpočet základu daně a daňové povinnosti

ZJIŠTĚNÍ DAŇOVÉHO ZÁKLADU A DAŇOVÉ POVINNOSTI V PŘÍPADĚ VÝDAJOVÉHO PAUŠÁLU	
Skutečné příjmy	206 300 Kč
- výdaje zjištěné procentem z příjmů	- 123 780 Kč
= ZÁKLAD DANĚ PŘED ÚPRAVAMI	82 520 Kč
+ položky zvyšující základ daně (<i>úpravy podle ZDP</i>)	0 Kč
- položky snižující základ daně (<i>úpravy podle ZDP</i>)	0 Kč
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	82 520 Kč
+ příjmy § 8	56 Kč
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	82 576 Kč
- odčitatelné položky (§ 34 ZDP)	0 Kč
- nezdanitelné části základu daně (§ 15 ZDP) - dar	- 2 500 Kč
- životní pojištění	- 10 000 Kč
= ZÁKLAD DANĚ UPRAVENÝ O ODČITATELNÉ POLOŽKY a NEZDANITELNÉ ČÁSTI	70 076 Kč
= ZAOKROUHLĚNÝ ZÁKLAD DANĚ na celé stokoruny dolů (§ 16 ZDP)	70 000 Kč
* sazba daně 15 % (§ 16 ZDP)	* 0,15
= DAŇ PŘED SLEVAMI	10 500 Kč
- slevy na dani (§ 35 ZDP) – na poplatníka	- 24 840 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3 Varianta 2 – Daňová evidence

Jestliže paní Rita vede daňovou evidenci, tak musí evidovat příjmy a výdaje, majetek a dluhy. V deníku příjmů a výdajů (tabulka 20), jsou evidovány všechny příjmy a výdaje v členění na daňové a nedaňové. Evidence majetku je zajištěna v knize pohledávek (tabulka 15), kartách zásob (tabulky 22 a 23), kartě hmotného majetku (tabulka 24) a kartě drobného majetku (tabulka 25). Dluhy jsou evidovány v knize závazků (tabulka 16).

Tabulka 20: Deník příjmů a výdajů paní Rity

DENÍK PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ										
Datum	Doklad	Popis transakce	Peněžní prostředky v pokladně		Peněžní prostředky na bankovních účtech		Příjmy		Výdaje	
			příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	daňové	nedaňové	daňové	nedaňové
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. 11.		Počáteční zůstatky	30 000		200 000					
1. 11.	KZV	Zřizovací výdaje							61 000	
1. 11.	VPD 01	Nákup poč. sestavy		9 500					9 500	
2. 11.	VPD 02	Doprava přístroje		250						250
2. 11.	VPD 03	Nákup zboží		3 300					3 300	
2. 11.	VPD 04	Doprava zboží		480					480	
5. 11.	VBU 01	Úhrada FAP01				61 500			61 500	
5. 11.	VBU 01	Úhrada FAP03				30 000			30 000	
11. 11.	VBU 01	Úhrada FAP02				44 000				44 000
15. 11.	PPD 01	Tržby za služby	27 000				27 000			
18. 11.	VBU 01	Úhrada FAV01			14 900		14 900			
25. 11.	VBU 01	Úvěr od banky			50 000			50 000		
29. 11.	PPD 02	Tržby za služby	29 400				29 400			
29. 11.	PPD 03	Tržby za zboží	17 500				17 500			
		Součty	103 900	13 530	264 900	135 500	88 800	50 000	165 780	44 250

DENÍK PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ										
Datum	Doklad	Popis transakce	Peněžní prostředky v pokladně		Peněžní prostředky na bankovních účtech		Příjmy		Výdaje	
			příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	daňové	ne-daňové	daňové	ne-daňové
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Převod	103 900	13 530	264 900	135 500	88 800	50 000	165 780	44 250
29. 11.	VBU 01	Osobní potřeba				15 000				15 000
10. 12.	VPD 05	Dar		2 500						2 500
11. 12.	VBU 02	Úhrada FAP04				25 000			25 000	
13. 12.	PPD 04	Tržby za služby	34 000				34 000			
13. 12.	PPD 05	Tržby za zboží	22 200				22 200			
15. 12.	VBU 02	Výplata mzdy				9 640			9 640	
15. 12.	VBU 02	Platba pojistného				1 210			1 210	
15. 12.	VBU 02	Záloha na daň				150			150	
15. 12.	VBU 02	Zákonné pojištění				3 740			3 740	
21. 12.	VBU 02	Splátka úvěru				4 000				4 000
27. 12.	PPD 06	Tržby za služby	24 000				24 000			
27. 12.	PPD 07	Tržby za zboží	11 100				11 100			
28. 12.	VPD 06	Převod z pokladny		150 000						150 000
29. 12.	PPD 08	Záloha od klienta	5 200				5 200			
29. 12.	VBU 02	Převod na účet			150 000			150 000		
31. 12.	PPD 09	Tržby za služby	21 000				21 000			
31. 12.	VBU 02	Bankovní poplatky				420			420	
31. 12.	ID09	Daňové odpisy							4 868	
		Součty	221 400	166 030	414 900	194 660	206 300	200 000	210 808	215 750
31. 12.	VBU 02	Kladné úroky			56		56			

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 21 je výčet všech položek zřizovacích výdajů a jejich celková hodnota. U daňové evidence můžeme do zřizovacích výdajů zahrnout právnické poplatky, správní poplatek a nákup zásob před zahájením podnikání. Zahrnutí nakupovaných zásob do zřizovacích výdajů je rozdílem oproti účetnictví, protože v účetnictví není možné nakupované zásoby zahrnout do zřizovacích výdajů.

Tabulka 21: Karta zřizovacích výdajů

KARTA ZŘÍZOVACÍCH VÝDAJŮ (KZV)		
Číslo položky	Popis	Částka v Kč
1	Právnické poplatky	10 000
2	Správní poplatek	1 000
3	Nákup zboží	50 000
	Součet	61 000

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulky 22 a 23 jsou karty zásob pro zboží A a zboží B. Každá karta obsahuje datum uskutečnění transakce, označení dokladu a příjem, výdej a stav zásob v měrných jednotkách i v korunách.

Tabulka 22: Karta zásob pro zboží A

KARTA ZÁSOB							
Číslo karty: 01							
Druh zásoby: Zboží A				Kód zásoby: Z001			
Měrná jednotka (MJ): kus				Cena za MJ: 2 500 Kč			
Datum	Označení dokladu	V měrných jednotkách			V korunách		
		příjem	výdej	stav	příjem	výdej	stav
1. 11.	KZV			20			50 000
15. 11.	V01		4	16		10 000	40 000
29. 11.	V02		5	11		12 500	27 500
1. 12.	P02	10		21	25 000		52 500
13. 12.	V03		6	15		15 000	37 500
27. 12.	V04		3	12		7 500	30 000

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 23 jsou evidovány všechny příjmy a výdeje zboží B.

Tabulka 23: Karta zásob pro zboží B

KARTA ZÁSOB							
Číslo karty: 02							
Druh zásoby: Zboží B				Kód zásoby: Z002			
Měrná jednotka (MJ): kus				Cena za MJ: 252 Kč			
Datum	Označení dokladu	V měrných jednotkách			V korunách		
		příjem	výdej	stav	příjem	výdej	stav
2. 11.	P01	15		15	3 780		3 780
15. 11.	V01		3	12		756	3 024
13. 12.	V03		4	8		1 008	2 016
27. 12.	V04		2	6		504	1 512

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 24 je kartou hmotného majetku. Na této kartě jsou uvedeny základní informace o majetku, datu pořízení a vstupní ceně, která zahrnuje hodnotu majetku + cena za dopravu. Dále tato karta zahrnuje informace o způsobu odpisování, roční odpisové sazbě, výši daňového odpisu za zdaňovací období, výši oprávek a zůstatkové ceny.

Tabulka 24: Karta hmotného majetku paní Rity

KARTA HMOTNÉHO MAJETKU							
Číslo karty: 01							
Název majetku: Přístroj pro analýzu tělesných parametrů				Inventární číslo majetku: 002			
Datum: a) pořízení: 2. 11. 2015 b) uvedení do používání: 2. 11. 2015				Datum a způsob vyřazení:			
Vstupní cena: 44 250 Kč							
Odpisová skupina: 2				Způsob odpisování: Rovnoměrně			
Datum	Text	Označení dokladu	Roční odpisová sazba	Výše daňového odpisu	Oprávký	Výše zůstatkové ceny	Poznámka
31. 12. 2015	Odpis 2015	ID11	11 %	4 868 Kč	4 868 Kč	39 382 Kč	

Zdroj: Vlastní zpracování

Na kartě drobného hmotného majetku (tabulka 25) je evidován majetek, který se sice používá po dobu delší než 1 rok, ale nepřesahuje hranici 40 000 Kč.

Tabulka 25: Karta drobného majetku

KARTA DROBNÉHO MAJETKU	
Číslo karty: 01	
Název majetku: Počítačová sestava	Inventární číslo majetku: 001
Datum pořízení: 1. 11. 2015	Pořizovací cena: 9 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 26 je shrnut výpočet daňového základu a daňové povinnosti.

Tabulka 26: Výpočet základu daně a daňové povinnosti

ZJIŠTĚNÍ DAŇOVÉHO ZÁKLADU A DAŇOVÉ POVINNOSTI V PŘÍPADĚ VEDENÍ DAŇOVÉ EVIDENCE	
Skutečné příjmy (§ 7)	206 300 Kč
- skutečné výdaje (§ 7)	- 210 808 Kč
= ZÁKLAD DANĚ PŘED ÚPRAVAMI	- 4 508 Kč
+ položky zvyšující základ daně (<i>úpravy podle ZDP</i>)	0 Kč
- položky snižující základ daně (<i>úpravy podle ZDP</i>)	0 Kč
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	- 4 508 Kč
+ příjmy (§ 8)	56 Kč
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	- 4 452 Kč
- odčitatelné položky (§ 34 ZDP)	-
- nezdanitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	-
= ZÁKLAD DANĚ UPRAVENÝ O ODČITATELNÉ POLOŽKY a NEZDANITELNÉ ČÁSTI	-
Zaokrouhlení základu daně na celé stokoruny dolů (§ 16 ZDP)	-
= ZAOKROUHLENÝ ZÁKLAD DANĚ na celé stokoruny dolů (§ 16)	-
* sazba daně 15 % (§ 16 ZDP)	-
= DAŇ PŘED SLEVAMI	-
- slevy na dani (§ 35 ZDP)	-
= DAŇ PO SLEVÁCH	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě vedení daňové evidence je základ daně upravený podle § 23 záporný a je to tedy daňová ztráta. Tuto daňovou ztrátu si může paní Rita odečíst od základu daně v následujících zdaňovacích obdobích.

3.4 Varianta 3 – Účetnictví

Třetí varianta, tedy vedení účetnictví, je nejnáročnější varianta. Paní Úspěšná začíná podnikat a nemá tedy zákonnou povinnost vést účetnictví, ale může se dobrovolně rozhodnout, že účetnictví povede. V tom případě musí zaznamenávat informace o všech hospodářských jevech, které v průběhu účetního období nastanou. Jedná se především o evidenci majetku a závazků, výnosů a nákladů.

K prvnímu dni účetního období, tedy k 1. 11. 2015, musí paní Úspěšná sestavit zahajovací rozvahu. Tato zahajovací rozvaha je znázorněna v tabulce 27.

Tabulka 27: Zahajovací rozvaha

ZAHAJOVACÍ ROZVAHA K 1. 11. 2015			
Aktiva		Pasiva	
Zásoby zboží	50 000 Kč	Účet individuálního podnikatele	280 000 Kč
Peníze v pokladně	30 000 Kč		
Peníze na bankovním účtu	200 000 Kč		
Aktiva celkem	280 000 Kč	Pasiva celkem	280 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny hospodářské jevy, které v průběhu účetního období nastaly, jsou zaevidovány v účetním deníku (tabulka 28). Evidence majetku a závazků je z velké části shodná s evidencí majetku a závazků u daňové evidence v podkapitole 3.3. Evidence majetku je zajištěna v knize pohledávek (tabulka 15), kartách zásob (tabulky 22 a 23), kartě hmotného majetku (tabulka 24) a kartě drobného majetku (tabulka 25). Dluhy jsou evidovány v knize závazků (tabulka 16).

Mezi daňovou evidencí a účetnictvím je významný rozdíl, který spočívá ve zřizovacích výdajích. U daňové evidence do zřizovacích výdajů patřila platba právníkovi za poradenské služby (10 000 Kč), úhrada správního poplatku za vydání živnostenského listu (1 000 Kč) a výdaje související s pořízením zásob (50 000 Kč) před zahájením podnikání. Tyto všechny výdaje jsou v daňové evidenci považovány za daňově uznatelné výdaje již v okamžiku zaplacení. Naproti tomu v účetnictví není možné pořízení zásob zahrnout do zřizovacích výdajů. Zásoby tak budou součástí zahajovací rozvahy jako vklad individuálního podnikatele.

V účetnictví patří do zřizovacích výdajů pouze platba právníkovi a správní poplatek. Tyto výdaje ale nepřesahují částku 60 000 Kč, což je limit pro zařazení nehmotného majetku do dlouhodobého majetku, a tak jsou tyto položky zaúčtovány přímo jako náklady.

V tomto praktickém příkladu bude k evidenci hospodářských transakcí využit pouze účetní deník. V praxi by paní Úspěšná ještě vedla ostatní účetní knihy, tzn. hlavní knihu, knihu analytické evidence a knihu podrozvahové evidence. Dále by všechny příjmy a výdaje v hotovosti zaznamenávala v pokladní knize.

Tabulka 28: Účetní deník

DENÍK						
Číslo řádku	Číslo dokladu	Datum	Popis účetního případu	Částka v Kč	Účtovací předpis	
					MD	D
1	ID01	1. 11.	Otevření účtu 132	50 000	132	701
2	ID02	1. 11.	Otevření účtu 211	30 000	211	701
3	ID03	1. 11.	Otevření účtu 221	200 000	221	701
4	ID04	1. 11.	Otevření účtu 491	280 000	701	491
5	VPD01	1. 11.	Úhrada právníkovi	10 000	518	211
6	VPD02	1. 11.	Úhrada správního poplatku	1 000	538	211
7	VPD03	1. 11.	Nákup počítačové sestavy	9 500	501	211
8	FAP01	1. 11.	Nákup software	61 500	041	321
9	ID05	1. 11.	Zařazení software do užívání	61 500	013	041
10	FAP02	2. 11.	Nákup přístroje	44 000	042	321
11	VPD04	2. 11.	Doprava přístroje	250	042	211
12	ID06	2. 11.	Zařazení přístroje do užívání	44 250	022	042
13	VPD05	2. 11.	Nákup zboží v hotovosti	3 300	131	211
14	ID07	2. 11.	Doprava zboží vlastním automobilem	480	131	622
15	P01	2. 11.	Převzetí zboží na sklad	3 780	132	131
16	FAP03	3. 11.	Přijata faktura za nájemné (11/2015 – 01/2016)	30 000	381	321
17	VBU01	5. 11.	Úhrada FAP01	61 500	321	221
18	VBU01	5. 11.	Úhrada FAP03	30 000	321	221
19	VBU01	11. 11.	Úhrada FAP02	44 000	321	221
20	PPD01	15. 11.	Tržby za poradenské služby	27 000	211	602
21	FAV01	15. 11.	Vystavena faktura za zboží	14 900	311	604
22	V01	15. 11.	Úbytek prodaného zboží	10 756	504	132
23	VBU01	18. 11.	Přijata úhrada FAV01	14 900	221	311

24	VBU01	25. 11.	Úvěr od banky	50 000	221	231
25	PPD02	29. 11.	Tržby za poradenské služby	29 400	211	602
26	PPD03	29. 11.	Tržby za prodej zboží	17 500	211	604
27	V02	29. 11.	Úbytek prodaného zboží	12 500	504	132
28	VBU01	29. 11.	Vyzvednutí pro osobní spotřebu	15 000	491	221
29	FAP04	1. 12.	Nákup zboží	25 000	131	321
30	P02	1. 12.	Převzetí zboží na sklad	25 000	132	131
31	VPD06	10. 12.	Dar výzkumnému ústavu	2 500	543	211
32	VBU02	11. 12.	Úhrada FAP04	25 000	321	221
33	ZVL	12. 12.	Předpis hrubé mzdy	11 000	521	331
34	ZVL	12. 12.	Srážka pojistného	1 210	331	336
35	ZVL	12. 12.	Srážka zálohy na daň	150	331	342
36	ZVL	12. 12.	Pojistné placené za zaměstnance	3 740	524	336
37	PPD04	13. 12.	Tržby za poradenské služby	34 000	211	602
38	PPD05	13. 12.	Tržby za prodej zboží	22 200	211	604
39	V03	13. 12.	Úbytek prodaného zboží	16 008	504	132
40	VBU02	15. 12.	Výplata mzdy zaměstnanci	9 640	331	221
41	VBU02	15. 12.	Odvod pojistného	1 210	336	221
42	VBU02	15. 12.	Odvod zálohy na daň	150	342	221
43	VBU02	15. 12.	Odvod pojistného placeného zaměstnavatelem	3 740	336	221
44	VBU02	21. 12.	Splátka úvěru	4 000	231	221
45	PPD06	27. 12.	Tržby za poradenské služby	24 000	211	602
46	PPD07	27. 12.	Tržby za prodej zboží	11 100	211	604
47	V04	27. 12.	Úbytek prodaného zboží	8 004	504	132
48	VPD07	28. 12.	Převod z pokladny na účet	150 000	261	211
49	PPD08	29. 12.	Záloha od klienta na 01/2016	5 200	211	384
50	VBU02	29. 12.	Převod z pokladny na účet	150 000	221	261
51	PPD09	31. 12.	Tržby za poradenské služby	21 000	211	602
52	VBU02	31. 12.	Bankovní poplatky	420	568	221
53	VBU02	31. 12.	Zúčtování kladných úroků	56	221	662
54	ID08	31. 12.	Časové rozlišení nájemného	20 000	518	381
55	ID09	31. 12.	Účetní odpis hmotného majetku	8 850	551	082
56	ID10	31. 12.	Účetní odpis nehmotného majetku	1 709	551	073

Zdroj: Vlastní zpracování

Při vedení účetnictví je nutné vytvořit ještě kartu softwaru (tabulka 29). V účetnictví není možné nákup nehmotného majetku zahrnout do daňově uznatelných nákladů v okamžiku pořízení, ale nehmotný majetek se musí odpisovat stejně jako hmotný majetek.

Tabulka 29: Karta software

KARTA NEHMOTNÉHO MAJETKU							
Číslo karty: 01							
Název majetku: Software				Inventární číslo majetku: 013			
Datum: a) pořízení: 1. 11. 2015 b) uvedení do používání: 1. 11. 2015 c) počátku odpisování: 1. 12. 2016				Datum a způsob vyřazení:			
Vstupní cena: 61 500 Kč				Způsob odpisování: Rovnoměrně – 36 měsíců			
Datum	Text	Označení dokladu	Měsíční odpis	Počet měsíců	Výše daňového odpisu	Oprávký	Výše zůstatkové ceny
31. 12.	Odpis 2015	ID12	1 709 Kč	1	1 709 Kč	1 709 Kč	59 791 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V praxi by měla paní Úspěšná ke konci účetního období sestavit výkaz zisků a ztrát, rozvahu a přílohu k účetní závěrce. Pro zjednodušení v tomto praktickém příkladu sestavím pouze zjednodušený přehled nákladů a výnosů (tabulka 30) za účelem zjištění základu daně.

Tabulka 30: Přehled nákladů a výnosů

PŘEHLED NÁKLADŮ A VÝNOSŮ			
Náklady		Výnosy	
501 – Spotřeba materiálu	9 500 Kč	602 – Tržby z prodeje služeb	135 400 Kč
504 – Prodané zboží	47 268 Kč	604 – Tržby za zboží	65 700 Kč
518 – Ostatní služby	30 000 Kč	622 – Aktivace vnitropodnikových služeb	480 Kč
521 – Mzdové náklady	11 000 Kč	662 – Úroky	56 Kč
524 – Zákonné sociální a zdravotní pojištění	3 740 Kč		
538 – Ostatní daně a poplatky	1 000 Kč		
543 – Dary	2 500 Kč		
551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	10 559 Kč		
568 – Ostatní finanční náklady	420 Kč		
Celkem	115 987 Kč	Celkem	201 636 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Na konci účetního období je nutné provést inventarizaci majetku a závazků a další úkony související s koncem účetního období, které byly popsány v podkapitole 1.3.8. Paní Úspěšná inventarizaci provedla a zjistila, že se skutečný stav rovná stavu účetnímu a tudíž není nutné provádět žádné úpravy o inventarizační rozdíly.

Výpočet základu daně a daňové povinnosti v případě vedení účetnictví je v tabulce 31.

Tabulka 31: Zjištění daňového základu a daňové povinnosti

ZJIŠTĚNÍ DAŇOVÉHO ZÁKLADU A DAŇOVÉ POVINNOSTI V PŘÍPADĚ VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	
Výnosy	201 636 Kč
- náklady	- 115 987 Kč
= ZÁKLAD DANĚ PŘED ÚPRAVAMI	85 649 Kč
+ položky zvyšující základ daně, z toho:	6 482 Kč
• dary	2 500 Kč
• rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy (hmotný majetek)	3 982 Kč
- položky snižující základ daně	0 Kč
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	92 131 Kč
- odčitatelné položky (§ 34 ZDP)	0 Kč
- nezdanitelné části základu daně (§ 15 ZDP) - dar	- 2 500 Kč
- životní pojištění	- 10 000 Kč
= ZÁKLAD DANĚ UPRAVENÝ O ODČITATELNÉ POLOŽKY A NEZDANITELNÉ ČÁSTI	79 631 Kč
= ZAOKROUHLĚNÝ ZÁKLAD DANĚ na celé stokoruny dolů (§ 16 ZDP)	79 600 Kč
* sazba daně 15 % (§ 16 ZDP)	* 0,15
= DAŇ PŘED SLEVAMI	11 940 Kč
- slevy na dani (§ 35 ZDP) - na poplatníka	- 24 840 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

4 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

V této kapitole budou vyhodnoceny výsledky z praktické části této práce, znovu shrnuty hlavní rozdíly mezi evidencemi a vyjmenovány výhody a nevýhody jednotlivých evidencí.

4.1 Porovnání daňového základu a daňové povinnosti

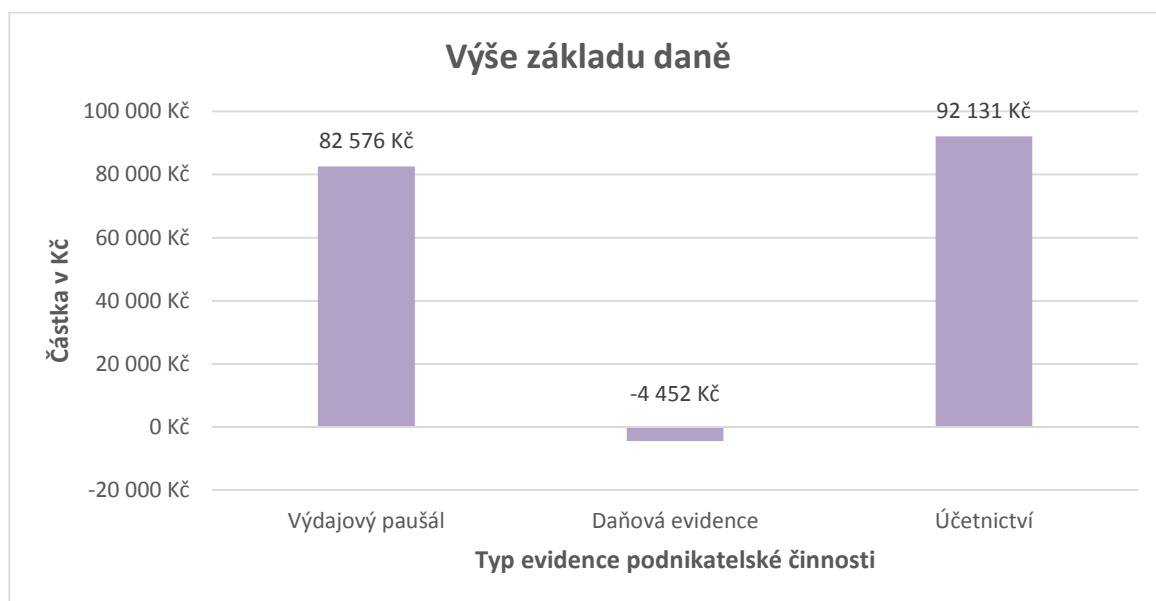
V tabulce 32 jsou shrnuty nejdůležitější údaje o výši daňového základu, daňové povinnosti před slevami a výši daně po slevách pro jednotlivé typy evidence podnikatelské činnosti. Z této tabulky vyplývá, že nejvyšší daňový základ by paní Úspěšné v tomto konkrétním praktickém příkladu vznikl při vedení účetnictví, a to ve výši 92 131 Kč. Daňový základ u výdajového paušálu je 82 576 Kč, tedy o 9 555 Kč nižší než v případě účetnictví. Největší rozdíl nastává při vedení daňové evidence, u které je daňový základ v podobě daňové ztráty ve výši 4 452 Kč. Porovnání výše základu daně je graficky znázorněno na obrázku 3.

Tabulka 32: Porovnání výše daňového základu a daňové povinnosti v závislosti na typu evidence

Položka	Typ evidence		
	Výdajový paušál	Daňová evidence	Účetnictví
Základ daně před úpravou o odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně	82 576 Kč	- 4 452 Kč	92 131 Kč
Nezdanitelné částky odečítané od základu daně (dar + životní pojištění)	12 500 Kč	0 Kč	12 500 Kč
Daňová povinnost před slevami	10 500 Kč	0 Kč	11 940 Kč
Daň po slevách	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Porovnání výše základu daně u jednotlivých evidencí je graficky znázorněno na obrázku 3.

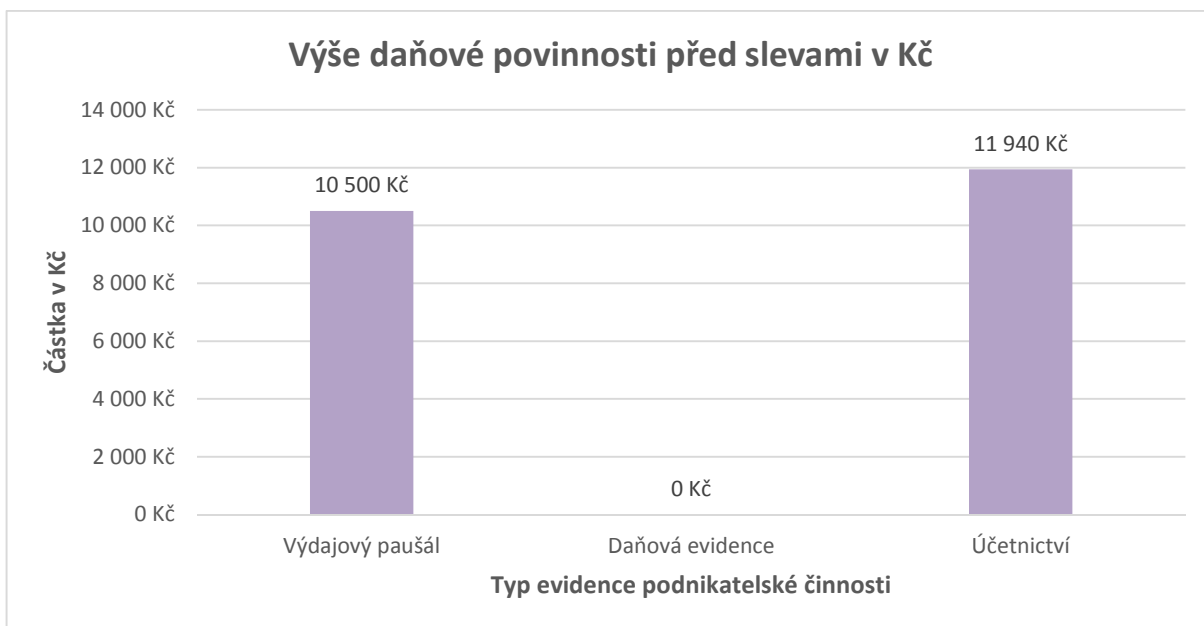
Obrázek 3: Porovnání výše základu daně u jednotlivých typů evidence

Zdroj: Vlastní zpracování

Tento poměrně velký rozdíl ve výši daňového základu je způsoben zejména rozdílným přístupem k dlouhodobému nehmotnému majetku. V daňové evidenci je hodnota nehmotného majetku daňovým výdajem již v okamžiku pořízení. V případě vedení účetnictví vstupuje hodnota nehmotného majetku do nákladů postupně ve formě odpisů. U daňové evidence byl daňový základ snížen o hodnotu pořízené software ve výši 61 500 Kč. V účetnictví se základ daně snížil pouze o hodnotu daňového odpisu softwaru, tedy o 1 709 Kč. Při využití výdajového paušálu se předpokládá, že jsou všechny výdaje, tedy i výdaje na pořízení nehmotného majetku nebo odpisy, zahrnuty ve výdajích vypočítaných procentem ze skutečných příjmů.

Dále je tento rozdíl způsoben i zaplacením nájemného na čtvrtletí, tedy 2 měsíce za rok 2015 a 1 měsíc za rok 2016. V daňové evidenci se opět jedná o daňově uznatelný výdaj, který způsobí snížení daňového základu, ale v účetnictví je nutné tento výdaj časově rozlišit, a daňový základ se sníží pouze o nájemné za 2 měsíce, které spadají do zdaňovacího období 2015.

Graf na obrázku 4 porovnává výše daňové povinnosti před slevami u jednotlivých typů evidence. Nejvyšší daňová povinnost vznikla při vedení účetnictví ve výši 11 940 Kč, o něco nižší daňová povinnost u výdajového paušálu a nulová daňová povinnost u daňové evidence.

Obrázek 4: Porovnání výše daňové povinnosti v závislosti na typu evidence

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše daně, kterou by paní Úspěšná měla zaplatit finančnímu úřadu, je u všech způsobů evidence nulová, což je způsobeno odečtením daňové slevy na poplatníka ve výši 24 840 Kč.

4.2 Doporučení

Čistě z daňového hlediska je pro paní Ritu nejvýhodnější vést daňovou evidenci, protože odečtením skutečných výdajů od skutečných příjmů vznikl nejnižší daňový základ. Tento daňový základ je výrazně nižší než u ostatních způsobů evidence a je ve formě daňové ztráty, kterou si paní Rita bude moci odečíst od daňového základu v následujících pěti zdaňovacích obdobích.

Z pohledu daňové povinnosti před slevami je nejvýhodnější také daňová evidence. Daňová povinnost před slevami je u daňové evidence nulová. U ostatních způsobů evidence sice není nulová, ale je poměrně nízká. V případě výdajového paušálu činí daňová povinnost před slevami 10 500 Kč a v případě účetnictví 11 940 Kč.

Z hlediska výsledné daně, kterou bude muset paní Rita uhradit finančnímu úřadu, jsou na tom všechny způsoby evidence stejně, protože daň po slevách je u všech způsobů evidence nulová a paní Rita tak nebude muset v tomto zdaňovacím období odvádět žádnou daň.

Vedení daňové evidence má v případě vzniku daňové ztráty i své nevýhody, protože paní Rita si nemůže od základu daně odečíst nezdanitelné části základu daně (dar a platba životního pojištění) v celkové výši 12 500 Kč.

Já osobně bych začínajícím podnikatelům, kteří podnikají v malém rozsahu, doporučila využití výdajového paušálu nebo daňové evidence, a to kvůli nižší administrativní náročnosti.

Tyto dva typy evidence si podnikatel s velkou pravděpodobností dokáže vést sám, díky čemuž uspoří nemalé výdaje spojené s externím zpracováním. Pro vedení výdajového paušálu a daňové evidence stačí podnikateli počítač s tabulkovým editorem, nebo i vytištěné volné listy papíru. Navíc výdajový paušál a daňová evidence nejsou příliš časově náročné a podnikatel se tak může plně věnovat rozvoji svého podnikání.

4.3 Hlavní rozdíly mezi jednotlivými typy evidence

Zásadním rozdílem mezi evidencemi jsou veličiny, na jejichž sledování je daná evidence zaměřena. Výdajový paušál a daňová evidence jsou založeny na sledování peněžních toků, tedy příjmů a výdajů. U daňové evidence se jedná o skutečné peněžní toky a v případě výdajového paušálu se sledují pouze skutečné příjmy a výdaje jsou určeny procentem z těchto příjmů. Naproti tomu účetnictví je založeno na sledování výnosů a nákladů.

S tím souvisí i další rozdíl, který spočívá v **odlišném způsobu zjišťování daňového základu**. U výdajového paušálu se základ daně zjišťuje jako rozdíl skutečných příjmů a výdajů zjištěných procentem z těchto příjmů. Při vedení daňové evidence je základ daně zjištěn rozdílem skutečných příjmů a skutečných výdajů. V případě vedení účetnictví se základ daně vypočítá jako rozdíl výnosů a nákladů. Tento rozdílný přístup ke zjišťování daňového základu vede k rozdílům ve výši daňového základu.

Na praktickém příkladu bylo zřetelně vidět, že velkým rozdílem u jednotlivých typů evidence podnikatelské činnosti je **administrativní náročnost**.

U výdajového paušálu je pravděpodobné, že velká část podnikatelů je schopna zajistit vedení této evidence samostatně. To je způsobeno právě nízkou administrativní náročností, která spočívá pouze v evidenci skutečných příjmů a v evidenci pohledávek. Tím, že si podnikatel zajistí evidenci sám, může ušetřit nemalé výdaje.

Vedení daňové evidence má vyšší administrativní náročnost, protože je nutné evidovat všechny skutečné příjmy a výdaje a také majetek a dluhy. Kvůli vyšší náročnosti je možné, že si někteří podnikatelé nechají vedení daňové evidence zpracovat specializovanou firmou, což pro ně znamená další výdaje.

Nejnáročnější z administrativního hlediska je vedení účetnictví. Při vedení účetnictví musí podnikatel evidovat stav a pohyb majetku a závazků a také všechny výnosy, náklady a hospodářský výsledek.

Na druhou stranu má účetnictví oproti ostatním způsobům evidence jednu velkou výhodu, která spočívá v jeho informační hodnotě. Účetnictví totiž poskytuje rozsáhlé a podrobné informace o hospodaření podniku.

S administrativní náročností souvisí i schopnost podnikatele zajistit si vedení evidence samostatně. Pokud by si paní Rita nechala zpracovat svou evidenci u specializované firmy, tak by jí to přineslo ještě další výdaje. Ceníky specializovaných firem jsou rozdílné. Zde bude uveden ceník firmy Profitas.cz, s. r. o. Celková cena za zpracování evidence je složena z paušální sazby za každý měsíc a z ceny za položku krát počet položek. U daňové evidence je položkou řádek v peněžním deníku a v případě vedení účetnictví to je účetní řádek v deníku. V ceně paušální sazby je zahrnuto 30 položek. V tabulce 33 je uvedena část ceníku firmy Profitas.cz a vypočítána celková cena, kterou by paní Rita platila, pokud by si nechala zpracovat evidenci právě u této firmy. Výdaje spojené s vedením daňové evidence by činily 545 Kč a za vedení účetnictví by paní Rita zaplatila 1 794 Kč.

Tabulka 33: Ceník za vedení evidence u firmy Profitas.cz

CENÍK FIRMY PROFITAS.CZ					
Typ evidence	Paušální sazba za měsíc	Cena za položku	Počet položek	Cena za položky	Celková cena
Daňová evidence	500 Kč	15 Kč	33	45 Kč	545 Kč
Účetnictví	1 300 Kč	19 Kč – 21 Kč	56	494 Kč	1 794 Kč

Zdroj: upraveno podle [15]

Dalším rozdílem je **legislativa**, kterou je nutné dodržovat. Výdajový paušál je upraven pouze v ZDP. Daňovou evidenci upravuje ZDP a také zvláštní právní předpisy o účetnictví. Účetnictví má nejrozsáhlejší legislativu, ze které je nutno vycházet, a to zákon o účetnictví, vyhláška číslo 500/2002 Sb. a České účetní standardy.

4.4 Výhody a nevýhody jednotlivých evidencí

Výhody výdajového paušálu

- Administrativní nenáročnost a jednoduchost.
- Vedení upraveno pouze v ZDP (malý rozsah potřebných informací).
- Výrazná úspora času i finančních prostředků.
- Forma vedení je na volbě podnikatele.
- Podnikatel zvládne vést samostatně.

Nevýhody výdajového paušálu

- Může využít pouze fyzická osoba, která není účetní jednotkou.
- Nízká informační hodnota (poskytuje informace pouze o příjmech a pohledávkách).
- Výdaje zjištěné procentem z příjmů neodpovídají realitě.
- V zákoně jsou stanoveny maximální limity výdajů.
- Není možné uplatnit slevu na manžela/manželku a daňové zvýhodnění na děti.
- V případě využití výdajového paušálu se předpokládá, že jsou ve výdajích zjištěných procentem z příjmů zahrnuty veškeré výdaje.
- Vzhledem k výdajům určených procentem z příjmů nemůže vzniknout daňová ztráta.

Výhody daňové evidence

- Nízká administrativní náročnost.
- Forma vedení daňové evidence je na volbě podnikatele.
- Podnikatel zvládne vést daňovou evidenci samostatně.
- Výdaje na nákup nehmotného majetku a zásob se zahrnují do daňově uznatelných výdajů již v okamžiku jejich pořízení.
- Pohledávky ovlivňují daňový základ až při jejich inkasu (podnikatel tedy neplatí daň z neuhrazených pohledávek jako v případě účetnictví).

Nevýhody daňové evidence

- Vyšší administrativní náročnost než u výdajového paušálu.
- Je vhodné zakoupit počítačový program pro vedení daňové evidence, což s sebou přináší další výdaje. Vedení daňové evidence je ale možné i s využitím např. tabulkového editoru.

Výhody účetnictví

- Poskytuje široké spektrum informací.
- Věrně a poctivě zobrazuje hospodaření podnikatele.
- Možnost dobrovolného vedení pro fyzické osoby, které nemají ze zákona povinnost vést účetnictví.

Nevýhody účetnictví

- Vysoká administrativní náročnost.
- Široký rozsah potřebných informací (upraveno v zákoně o účetnictví, ve vyhlášce číslo 500/2002 Sb. a v Českých účetních standardech).
- Podnikatel musí při vedení obvykle využít služeb účetních firem.
- Vysoké náklady na účetní software nebo za externí zpracování.

ZÁVĚR

Jedním z cílů této práce byla komparace evidencí podnikatelské činnosti individuálního podnikatele. Tento cíl byl z velké části naplněn v první teoretické kapitole, ve které byly nejprve popsány základní pravidla a postupy při vedení jednotlivých typů evidence podnikatelské činnosti a v závěru první kapitoly byly možnosti evidence souhrnně porovnány a bylo poukázáno na nejdůležitější rozdíly. Mezi nejvýraznější rozdíly je možné zahrnout způsob, jakým se zjišťuje daňový základ, administrativní náročnost při vedení evidence a rozsah informací, které daná evidence poskytuje. Jednotlivé typy evidence byly dále porovnány i v praktické části této práce při zpracování evidencí u fiktivní podnikatelky.

Druhým cílem této práce bylo posouzení vlivu jednotlivých typů evidence podnikatelské činnosti na výši daně z příjmů fyzických osob. Z teoretického hlediska se tomuto cíli věnovala kapitola druhá. V druhé kapitole byl nastíněn postup, jakým se zjišťuje základ daně v závislosti na typu evidence. Dále byly vysvětleny úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji (výnosy a náklady) podle § 5 a 23 ZDP, položky odčitatelné od základu daně a nezdanitelné části základu daně. I v této kapitole bylo poukázáno na rozdíly při určování daňového základu u jednotlivých typů evidence. Tato kapitola se také zabývala určováním daňové povinnosti individuálního podnikatele a možnostem, jakými je možné daňovou povinnost legálně snížit o daňové slevy.

Třetí kapitola byla prakticky zaměřena na vedení evidence, zjištění daňového základu a daňové povinnosti u fiktivní podnikatelky. Evidence této podnikatelky byla vedena prostřednictvím tří způsobů evidence podnikatelské činnosti, tedy prostřednictvím výdajového paušálu, daňové evidence a účetnictví. V této kapitole byl výrazně vidět rozdíl v administrativní náročnosti, kdy u výdajového paušálu byly evidovány pouze skutečné příjmy a pohledávky. U daňové evidence byly evidovány skutečné příjmy a výdaje, majetek i dluhy. Nejrozsáhlejší evidence byla v případě vedení účetnictví, kdy bylo nutné evidovat všechny náklady a výnosy, majetek a dluhy.

Poslední kapitola byla věnována zhodnocení jednotlivých typů evidence a také výsledků praktického příkladu. U praktického příkladu bylo vidět, že u jedné podnikatelky v jednom zdaňovacím období vychází rozdílný základ daně a odlišná výše daňové povinnosti v závislosti na typu evidence. Nejvyšší daňový základ vznikl při vedení účetnictví, o něco nižší daňový základ v případě využití výdajového paušálu a nejnižší daňový základ při vedení daňové evidence. Při vedení daňové evidence byl daňový základ v podobě daňové ztráty. V daném zdaňovacím období by pro podnikatelku z hlediska nejnižšího daňového základu byla nejvýhodnější daňová evidence. Tento závěr platí pouze pro dané zdaňovací období a danou

podnikatelku, protože v následujících zdaňovacích obdobích nebo u jiných podnikatelů to může být úplně jinak.

Daňová povinnost byla po odečtení daňových slev u všech typů evidence nulová.

Mezi jednotlivými typy evidence je mnoho rozdílů. Každý typ evidence má své výhody i nevýhody a platí, že pro každého podnikatele může být vhodnější jiný typ evidence. Proto je nutné u každého podnikatele individuálně zhodnotit situaci a vybrat nejvhodnější variantu evidence.

Kromě výše daňové povinnosti je vhodné vzít v úvahu i další faktory, zejména administrativní náročnost při vedení evidence. S tím souvisí i schopnost podnikatele evidovat podnikatelskou činnost samostatně. Pokud podnikatel není schopen zajistit vedení evidence sám, tak musí využít služby externích firem, což mu přináší další náklady.

POUŽITÁ LITERATURA

Knižní publikace:

- [1] BRYCHTA, I.; PILÁŘOVÁ, I. *Daň z příjmů*. 12. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 600 s. ISBN 978-80-7478-737-9
- [2] CARDOVÁ, Z. *Daňová evidence a účetnictví individuálního podnikatele*. 2. aktualiz. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 160 s. ISBN 978-80-7357-502-1
- [3] DUŠEK, J.; SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. Praha: Grada Publishing, 2015. 136 s. ISBN 978-80-247-5436-9
- [4] CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J. a kolektiv. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2015*. 13. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2015. 416 s. ISBN 978-80-7263-933-5
- [5] KOVANICOVÁ, D. *ABECEDA účetních znalostí pro každého*. XVI. aktualiz. vyd. Praha: Polygon, 2006. 444 s. ISBN 80-7273-130-0
- [6] PILÁŘOVÁ, I.; PILÁTOVÁ, J. *Účetní závěrka – Základ daně – Finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2014*. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 208 s. ISBN 978-80-87480-27-4
- [7] PILÁTOVÁ, J. a kolektiv. *Daňová evidence 2014: Komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 10. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2014. 344 s. ISBN 978-80-7263-863-5
- [8] SKÁLOVÁ, J. a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2015*. Praha: Grada Publishing, 2015. 192 s. ISBN 978-80-247-5418-5
- [9] ŠTOHL, P. *Daně 2015: Výklad a praktické příklady*. 4. vydání. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s. r. o., 2015. 188 s. ISBN 978-80-87314-68-5
- [10] ŠTOHL, P. *Daňová evidence 2015: Praktický průvodce*. 5. aktualizované vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, s. r. o., 2015. 155 s. ISBN 978-80-87237-80-9
- [11] ŠTOHL, P. *Učebnice účetnictví 2010 – 1. díl*. 11. upravené vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl. 2010. 155 s. ISBN 978-80-87237-23-6

Zákony:

[12] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

[13] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

[14] Komunitní portál účetních expertů: *Účtující fyzická osoba* [online]. 2016 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d39747v49770-uctujici-fyzicka-osoba/>

[15] Profitas.cz: *Ceník* [online]. 2016 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: [http:// http://www.profitas.cz/cenik](http://www.profitas.cz/cenik)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – *Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele*

Příloha A - Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

Účtová třída 0 - DI, OL, HODOBÝ MAJETEK	08 - Opravy k dlouhodobému hmotnému majetku	195 - Opravná položka k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám	324 - Přijaté provozní zálohy	335 - Ostatní závazky
01 - Dlouhodobý nehmotný majetek	081 - Opravy ke stavbám	196 - Opravná položka ke zboží	33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi	331 - Zaměstnanci
011 - Zřizovací výdaje	082 - Opravy k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	197 - Opravná položka k zálohám na materiál	333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům	335 - Pohledávky za zaměstnanci
012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	085 - Opravy k pěšičským celkům, tvářičným porostům	198 - Opravná položka k zálohám na zvířata	336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	
013 - Software	086 - Opravy k dopravním zvířatům a jejich skupinám			
014 - Ocenná práva	089 - Opravy k jinému dlouhodobému hmotnému majetku			
015 - Goodwill				
019 - Jiný dlouhodobý nehmotný majetek				
02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku	Účtová třída 2 - KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY	34 - Zúčtování daní a dotací	341 - Daň z příjmů
021 - Stavby	091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku	21 - Peníze	342 - Ostatní přímé daně	343 - Daň z přidané hodnoty
022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku	211 - Pokladna	344 - Ostatní daně a poplatky	346 - Dotace ze státního rozpočtu
025 - Pěšičské celky, tvářičné porosty	093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku	213 - Cenny	347 - Ostatní dotace	
026 - Dospělá zvířata a jejich skupiny	094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku	22 - Účty v bankách	35 - Pohledávky za společnostmi, za účastníky sdružení a za členy družstva	351 - Pohledávky - ovládající a řídicí osoba
029 - Jiný dlouhodobý hmotný majetek	095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám na dlouhodobý majetek	221 - Bankovní účty	352 - Pohledávky - podnikatý vliv	353 - Pohledávky za upsany základní kapitál
03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný	096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku	23 - Krátkodobé bankovní úvěry	354 - Pohledávky za společnosti při úhradě zřetý	355 - Ostatní pohledávky za společnosti a členy družstva
031 - Pozemky	097 - Oceňovací rozdíly k nabytému majetku	231 - Krátkodobé bankovní úvěry	358 - Pohledávky k účastníkům sdružení	
032 - Umělecká díla a sbírky	098 - Opravy k oceňovacím rozdílům k nabytému majetku	232 - Eskontní úvěry		
04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek		24 - Krátkodobé finanční výpomoci	36 - Závazky ke společnostem, k účastníkům sdružení a ke členům družstva	361 - Závazky - ovládající a řídicí osoba
041 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		241 - Emitované krátkodobé dluhopisy	362 - Závazky - podnikatý vliv	364 - Závazky ke společnostem při rozdělování zisku
042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	365 - Ostatní závazky ke společnostem a členům družstva	366 - Závazky ke společnostem a členům družstva ze závislé činnosti
043 - Pořízení dlouhodobého finančního majetku		25 - Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek	367 - Závazky z upsaných nespacovaných cenných papírů a vkladů	
05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek	051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	251 - Májekové cenné papíry k obchodování	37 - Jiné pohledávky a závazky	371 - Pohledávky z prodeje podniku
051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	372 - Závazky z koupě podniku	373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	253 - Dluhové cenné papíry k obchodování	374 - Pohledávky z pronájmů	375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
06 - Dlouhodobý finanční majetek	061 - Podíly v ovládaných a řízených osobách	255 - Vlastní dluhopisy	376 - Nakoupené opce	377 - Prodané opce
061 - Podíly v ovládaných a řízených osobách	062 - Podíly v účetních jednotkách pod podnikatým vlivem	256 - Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti	378 - Jiné pohledávky	379 - Jiné závazky
062 - Podíly v účetních jednotkách pod podnikatým vlivem	063 - Ostatní cenné papíry a podíly	259 - Ostatní cenné papíry	38 - Přechnuté účty aktiv a pasiv	381 - Naklady příštích období
065 - Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	066 - Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podnikatý vliv	259 - Pořizování krátkodobého finančního majetku	382 - Komplexní náklady příštích období	
066 - Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podnikatý vliv	067 - Ostatní půjčky	26 - Převody mezi finančními účty		
069 - Jiný dlouhodobý finanční majetek	069 - Jiný dlouhodobý finanční majetek	261 - Peníze na cestě		
07 - Opravy k dlouhodobému nehmotnému majetku	071 - Opravy ke zřizovacím výdajům	29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku		
071 - Opravy ke zřizovacím výdajům	072 - Opravy k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku		
072 - Opravy k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	073 - Opravy k softwaru	Účtová třída 3 - ZÚČTOVACÍ VZTAHY	31 - Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)	311 - Odběratelé
073 - Opravy k softwaru	074 - Opravy k ocennitelným právům	15 - Poskytnuté zálohy na zásoby	313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry	314 - Poskytnuté zálohy - dlouhodobé a krátkodobé
074 - Opravy k ocennitelným právům	075 - Opravy ke goodwillu	151 - Poskytnuté zálohy na materiál	315 - Ostatní pohledávky	
075 - Opravy ke goodwillu	079 - Opravy k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku	152 - Poskytnuté zálohy na zvířata		
079 - Opravy k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku		153 - Poskytnuté zálohy na zboží		
		19 - Opravné položky k zásobám		
		191 - Opravná položka k materiálu		
		192 - Opravná položka k nedokončené výrobě		
		193 - Opravná položka k polotovarům vlastní výroby		
		194 - Opravná položka k výrobkům		

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

<p>383 - Výdaje příštích období</p> <p>384 - Výnosy příštích období</p> <p>385 - Příjmy příštích období</p> <p>388 - Dohadné účty aktivní</p> <p>389 - Dohadné účty pasivní</p> <p>39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování</p> <p>391 - Opravná položka k pohledávkám</p> <p>395 - Vnitřní zúčtování</p> <p>398 - Spojovací účet při sdružení</p> <p>Účtová třída 4 - KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY</p> <p>41 - Základní kapitál a kapitálové fondy</p> <p>411 - Základní kapitál</p> <p>412 - Emisní ážio</p> <p>413 - Ostatní kapitálové fondy</p> <p>414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků</p> <p>418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách</p> <p>419 - Změny základního kapitálu</p> <p>42 - Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření</p> <p>421 - Zákonný rezervní fond</p> <p>422 - Nedělitelný fond</p> <p>423 - Statutární fondy</p> <p>427 - Ostatní fondy</p> <p>428 - Nerozdělený zisk minulých let</p> <p>429 - Neuhrazená zůlata minulých let</p> <p>43 - Výsledek hospodaření</p> <p>431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení</p> <p>45 - Rezervy</p> <p>451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů</p> <p>453 - Rezerva na daň z příjmů</p> <p>459 - Ostatní rezervy</p> <p>46 - Dlouhodobé bankovní úvěry</p> <p>461 - Bankovní úvěry</p> <p>47 - Dlouhodobé závazky</p> <p>471 - Dlouhodobé závazky - ovládající a řídicí osoba</p> <p>472 - Dlouhodobé závazky - podstatný vliv</p> <p>473 - Emitované dluhopisy</p> <p>474 - Závazky z pronájmu</p> <p>475 - Dlouhodobé přijaté zálohy</p> <p>478 - Dlouhodobé směnky k úhradě</p> <p>479 - Jine dlouhodobé závazky</p> <p>48 - Odložený daňový závazek a pohledávka</p> <p>481 - Odložený daňový závazek a pohledávka</p> <p>49 - Individuální podnikatel</p> <p>491 - Účet individuálního podnikatele</p>	<p>50 - Spotřebované nákupy</p> <p>501 - Spotřeba materiálu</p> <p>502 - Spotřeba energie</p> <p>503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek</p> <p>504 - Prodané zboží</p> <p>51 - Služby</p> <p>511 - Opravy a udržování</p> <p>512 - Cesovné</p> <p>513 - Náklady na reprezentaci</p> <p>518 - Ostatní služby</p> <p>52 - Osobní náklady</p> <p>521 - Mzdové náklady</p> <p>522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti</p> <p>523 - Odměny členům orgánů společnosti a družstva</p> <p>524 - Zákonné sociální a zdravotní pojištění</p> <p>525 - Ostatní sociální pojištění</p> <p>526 - Sociální náklady individuálního podnikatele</p> <p>527 - Zákonné sociální náklady</p> <p>528 - Ostatní sociální náklady</p> <p>53 - Daň a poplatky</p> <p>531 - Daň silniční</p> <p>532 - Daň z nemovitostí</p> <p>538 - Ostatní daně a poplatky</p> <p>54 - Jine provozy náklady</p> <p>541 - Zlatařková cena prodaného dlouhodobého NHM a HM</p> <p>542 - Prodany materiál</p> <p>543 - Dary</p> <p>544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení</p> <p>545 - Ostatní pokuty a penále</p> <p>546 - Odpis pohledávky</p> <p>548 - Ostatní provozy náklady</p> <p>549 - Manka a škody z provozy činnosti</p> <p>55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozy náklady</p> <p>551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku</p> <p>552 - Tvorba a zúčtování zákonných rezerv podle zvláštních právních předpisů</p> <p>554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv</p> <p>555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období</p> <p>557 - Zúčtování opravy k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku</p> <p>558 - Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek v provozy činnosti</p> <p>559 - Tvorba a zúčtování opravných položek v provozy činnosti</p>
<p>64 - Jine provozy výnosy</p> <p>641 - Tržby z prodání dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku</p> <p>642 - Kursové zisky</p> <p>644 - Tržby z prodání materiálu</p> <p>645 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení</p> <p>646 - Výnosy z odepisování pohledávek</p> <p>648 - Ostatní provozy výnosy</p> <p>66 - Finanční výnosy</p> <p>661 - Tržby z prodání cenných papírů a podílů</p> <p>662 - Úroky</p> <p>663 - Kursové zisky</p> <p>664 - Výnosy z přecenění cenných papírů</p> <p>666 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku</p> <p>667 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku</p> <p>668 - Výnosy z derivátových operací</p> <p>668 - Ostatní finanční výnosy</p> <p>68 - Mimořádné výnosy</p> <p>681 - Výnosy ze změny metody</p> <p>688 - Ostatní mimořádné výnosy</p> <p>69 - Převedové účty</p> <p>697 - Převed provozy výnosů</p> <p>698 - Převed finančních výnosů</p> <p>Účtová třída 7 - ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY</p> <p>70 - Účty rozvahové</p> <p>701 - Počáteční účet rozvahový</p> <p>702 - Konečný účet rozvahový</p> <p>71 - Účet zisků a ztrát</p> <p>710 - Účet zisků a ztrát</p> <p>75 až 79 - Podrozvahové účty</p> <p>Účtově třídy 8 a 9 - VNITROPODNIKOVÉ ÚČETNICTVÍ</p>	<p>56 - Finanční náklady</p> <p>561 - Prodané cenné papíry a podíly</p> <p>562 - Úroky</p> <p>563 - Kursové ztráty</p> <p>564 - Náklady z přecenění cenných papírů</p> <p>566 - Náklady z finančního majetku</p> <p>567 - Náklady z derivátových operací</p> <p>568 - Ostatní finanční náklady</p> <p>569 - Manka a škody na finančním majetku</p> <p>57 - Rezervy a opravné položky finančních nákladů</p> <p>574 - Tvorba a zúčtování finančních rezerv</p> <p>579 - Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti</p> <p>58 - Mimořádné náklady</p> <p>581 - Náklady na změnu metody</p> <p>582 - Škody</p> <p>584 - Tvorba a zúčtování mimořádných rezerv</p> <p>588 - Ostatní mimořádné náklady</p> <p>589 - Tvorba a zúčtování opravných položek v mimořádné činnosti</p> <p>59 - Daň z příjmů a převedové účty a rezervy na daň z příjmů</p> <p>591 - Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná</p> <p>592 - Daň z příjmů z běžné činnosti - odložená</p> <p>593 - Daň z příjmů z mimořádné činnosti - splatná</p> <p>594 - Daň z příjmů z mimořádné činnosti - odložená</p> <p>595 - Dodatečně odvody daně z příjmů</p> <p>596 - Převed podílu na výsledku hospodaření společníkům</p> <p>597 - Převed provozy nákladů</p> <p>598 - Převed finančních nákladů</p> <p>599 - Tvorba a zúčtování rezervy na daň z příjmů</p> <p>Účtová třída 6 - VÝNOSY</p> <p>60 - Tržby za vlastní výkony a zboží</p> <p>601 - Tržby za vlastní výroby</p> <p>602 - Tržby z prodání služeb</p> <p>604 - Tržby za zboží</p> <p>61 - Změny stavu zásob vlastní činnosti</p> <p>611 - Změna stavu nedokončené výroby</p> <p>612 - Změna stavu polokovart vlastní výroby</p> <p>613 - Změna stavu výrobků</p> <p>614 - Změna stavu zvířat</p> <p>62 - Aktivace</p> <p>621 - Aktivace materiálu a zboží</p> <p>622 - Aktivace vnitropodnikových služeb</p> <p>623 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku</p> <p>624 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku</p>